

GŁOS

znad Niemna

30 listopada 2001r. Nr 48(497) Index 63863 Rok założenia 1989

**Głos znad Niemna -
to Twój głos!**
Trwa prenumerata na 2002 rok.

Index 63863
Cena na 1 mies. - 722 rub.
3 mies.(kwartał) - 2166 rub.
półrocze - 4332 rub.

MAGICZNA SIŁA PIŁKI

Puchar gazety **Głos znad Niemna** w I Turnieju Małej Piłki Nożnej zdobyła drużyna "Batory"

Swiętem sportu i młodzieńcy oraz manifestacją polskości stał się w Obuchowie (koło Grodna) I Turniej Małej Piłki Nożnej o puchar naszej gazety, który zorganizowały Związek Polaków na Białorusi i Klub Sportowy "Batory".

Przez trzy dni w hali sportowej gościnnej Szkoły Średniej w Obuchowie odbywały się mecze. Ze zgłoszonych do udziału 8 drużyn przybyły: drużyny z Odelska, Putryszek, Obuchowa, "Sokół" z Lidy, "Batory" i "Azot" z Grodna, "Sokół" z Sokółki.

Turniej zainaugurowały słowa powitania: Wiesława Kiewlaka, dyrektorki szkoły Krystyny Isierlis, redaktora naczelnego Andrzeja Dubikowskiego. Turniej rozpoczął się od odpisania "Roty". Pierwsze dwa dni trwała zażarta walka w grupach A i B, a w niedzielę drużyny walczyły o główną nagrodę — puchar naszej gazety.

Nie wypada chwalić prze-

Inauguracja turnieju

biegu turnieju, ponieważ redakcja była współorganizatorem, ale o wielkim zainteresowaniu mówiła duża liczba kibiców, którzy na długo przed rozpoczęciem zebrali się w hali. Zapal-

aktywność i interesująca gra sportowców różnicowanych wiekowo wywoływała burzę emocji wśród uczestników i niekiedy podziw sędziego turnieju. A gazetę i informatory o na-

szym wydaniu i specjalną gazetkę z fotoreportażem z rozpoczęcia turnieju uczestnicy otrzymali na pamiątkę.

ciąg dalszy na str. 4

SLONIM

Ocalić ducha polskości

Jubileusz 10-lecia Oddziału ZPB w Słoniemiu — nowe wyzwania

Swoj pierwszy jubileusz, 10-lecie funkcjonowania, obchodził 25 listopada Słoniemski Oddział Związku Polaków na Białorusi. Z tej okazji salę Miejskiego Domu Oficerów po brzegi wypełnili działacze związkowi, którzy rozpoczęli dzieło odrodzenia polskości w 1991 roku, młodzież oraz miłośnicy kultury polskiej.

Leonarda Rewkowska

Tego dnia Słoniem podejmował także honorowych gości, między innymi po. Konsula Generalnego RP w Grodnie Renisława Waltera, prezesa ZPB Tadeusza Kruczkowskiego, a także przedstawicieli władz miejskich.

Wszystkich przybyłych na uroczystość przywitała prezes Słoniemskiego Oddziału ZPB, Leonarda Rewkowska. - Mielśmy nieszczęście znaleźć się po tej stronie granicy. Od 1939 roku nie mieliśmy możliwości uczyć się języka ojczystego w szkołach, a w domu rozmawialiśmy po polsku po kryjomu. Lecz mimo wszystko pozostaliśmy na ziemi, gdzie mieszkali nasi dziadkowie. Jesteśmy głęboko zakorzenieni na tych terenach. O tym świadczą liczne pamiątki historii i kultury z czasów I Rzeczypospolitej między innymi kościoły i klasztory, dworki, pałac Pustowskich

z fabryką, cmentarze. Lecz najważniejszym świadectwem żywotności kultury naszych przodków są ludzie, którzy dzisiaj, stanowiąc polską mniejszość narodową, potrafili zadbać o swoje korzenie. Dzięki nim ocalał polski naród, język, przetrwała świadomość narodowa — podkreśliła Leonarda Rewkowska w słowie powitalnym. Prezes podziękowała także wszystkim aktywnym działaczom ZPB i byłemu Konsulowi Generalnemu RP w Grodnie Sylwestrowi Szostakowi, który opiekował się Słoniemskim oddziałem.

Zgromadzeni w Miejskim Domu Oficerów zapoznali się z historią powstania oddziału ZPB w Słoniemiu, a także z głównymi kierunkami jego

działalności jak: rozwój oświaty i kultury polskiej, ochrona zabytków, pomoc potrzebującym.

Szczere słowa podziękowania za owocną pracę działaczom związku wyraził po. Konsula Generalnego w Grodnie Renisław Walter: — Dziesięć lat działalności to zarazem dużo i mało. Dużo, dlatego że patrząc na osiągnięcia Polaków na ziemi, gdzie przez długie lata nie słychać było języka polskiego, gdzie o obecności naszych rodaków świadczyły tylko mogiły żołnierzy z 1920 i 1939 roku, uświadamiamy sobie ile wyrzeczeń i poświęceń to kosztowało; mało, dlatego że jeszcze wiele jest do zrobienia. Konsul wyraził zadowolenie, że Polacy ze Słoniem ściśle współpracują z miejskimi władzami i wojskiem białoruskim. Skutkiem tej współpracy są odnowione cmentarze, na których spoczywają polscy bohaterowie. W dzień jubileuszu Konsul Renisław Walter oraz prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski odwiedzili kwaterę żołnierzy z 1920 roku i uczcili pamięć poległych minutą ciszy.

- To jest dobry przykład tego jak należy dbać o miejsca pamięci narodowej — podkreślił konsul, życząc wiele osiągnięć oddziałowi na następne lata.

- Dziesięć lat działalności to piękna okazja do podsumowania osiągnięć Oddziału ZPB w Słoniemiu — powiedział prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski — Uważam, że jest to jeden z najbardziej prężnie pracujących oddziałów na Białorusi, który może służyć przykładem wielu innym placówkom polskim na Białorusi.

Na znak wdzięczności za owocną pracę na rzecz odrodzenia polskości po. Konsula Generalnego RP w Grodnie Renisław Walter oraz prezes ZPB Tadeusz Kruczkowski wręczyli Leonardzie Rewkowskiej oraz najbardziej aktywnym działaczom związku dyplomy uznania.

ciąg dalszy na str. 5

Ogłoszenie

Dział Oświaty ZPB uprzejmie informuje, że konkurs krajoznawczy pt. **"Znaszli ten kraj"** został przeniesiony na styczeń 2002 roku.

Dodatkową informację zamieścimy na łamach gazety w późniejszym terminie.

Organizatorzy

KORESPONDENCJA

Możliwa współpraca

Dnia 27 listopada odbyło się posiedzenie Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą poświęcone kwestii obsady placówek dyplomatycznych i współpracy ze Związkiem Polaków na Białorusi.

Przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych poinformowali, że obecny poziom stosunków między Polską a Białorusią sprzyja jedynie wizytom parlamentarzystów. Postawa placówek dyplomatycznych, ich zdaniem, powinna być neutralna. W swojej działalności powinni oni kierować się racją stanu, a nie racją poszczególnych ugrupowań. Specyficzny układ sił politycznych na Białorusi i wewnętrzne spory są uzależnione w pewnym stopniu od stosunków pomiędzy RP i Białorusią. Strona polska w pełni uświadamia sobie, że na Białorusi można zaobserwować

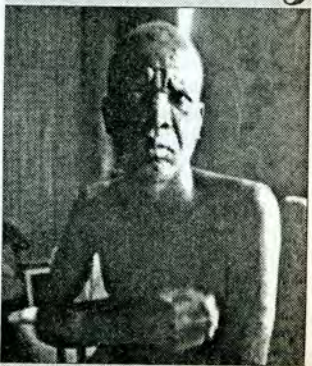
tworzenie się poszczególnych grup lobbistycznych, które chcą przeformować pewne idee w Warszawie. Z tego wynika postulat niemanipulowania w różnych środowiskach na Białorusi, a jedynie szukanie współpracy tam, gdzie jest ona możliwa. Poza ambasadą na Białorusi istnieją trzy polskie placówki konsularne: w Mińsku, Grodnie i Brześciu. Zdaniem przedstawicieli MSZ funkcjonują one normalnie, jedynie w Grodnie i Brześciu istnieje problem szefów. W Grodnie, po odwołaniu konsula generalnego Sylwestra Szostaka, nowy kandydat na konsula nie został na razie wyłoniony. Zaś konsul generalny w Brześciu nie objął stanowiska z powodu choroby. MSZ spogląda na losy Polaków na Białorusi w dwojaki sposób. Istnieje potrzeba opieki ze strony konsulatów i polityczne uwarunkowanie sytuacji Polaków na Białorusi. Współpraca Związku Polaków na Białorusi i strony polskiej, jak się przewiduje, będzie polegała przede wszystkim na pomocy finansowej ze strony Polski, rozwoju szkolnictwa polskiego, ochronie zabytków sakralnych, rozpowszechnianiu audycji radiowych i telewizyjnych oraz przyznawaniu praw kombatanckich. W planach Komisji Łączności z Polakami za Granicą na I półrocze 2002 roku jest praca nad ustawą o obywatelstwie w kwestiach dotyczących Polaków za granicą i tworzenie dogodnych warunków przy przekraczaniu granicy przez Polaków.

HŻ, Warszawa

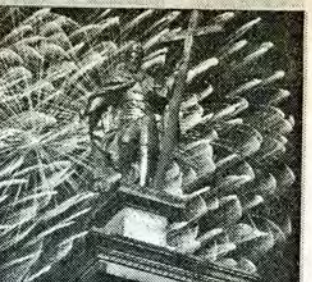
W numerze:

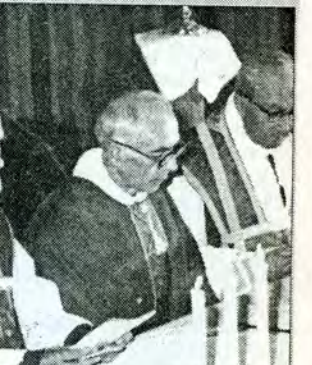
**Spętany
koń wozu nie
pociągnie** 3

**Dżuma
XXI wieku** 2

**VII
Konkurs
Historyczny** 9

**Własnym
przykładem** 10

**Piekło
represji** 11

AKTUALNOŚCI

PAPIEŻ JAN PAWEŁ II PRZEZ PONAD PÓŁ GODZINY ROZMAWIAŁ W WATYKANIE Z GENERAŁEM WOJCIECHEM JARUZELSKIM.

Były prezydent został przyjęty przez papieża na własną prośbę.

Po audiencji Jaruzelski podkreślił, że ta ósma z kolei rozmowa z Janem Pawłem II była dla niego bardzo ważna i cenna. Dodał, że audiencja nie była wyrazem jego „chęci znalezienia w osobie papieża jakiejś podpory wobec własnych problemów”.

Generał Jaruzelski przybył do Rzymu na zaproszenie Centrum Studiów nad Pojednaniem Międzynarodowym, gdzie wygłosi wykład zatytułowany — „W 12-tą rocznicę nowej Polski”.

NA 240 POSŁÓW, którzy po raz pierwszy zasiadają w Sejmie RP, prawie co 10 jest milionerem. Najwięcej — 9 — jest ich w Samoobronie, 8 — w SLD-UP, 5 w Platformie Obywatelskiej. Nie ma milionerów wśród nowych posłów PiS, PL i LPR.

POLACY SĄ ZNACZNIE GORZEJ NASTAWIENI DO UKRAJNCÓW NIŻ POLAKÓW.

Ponad dwie trzecie Polaków i Ukraińców wierzy jednak, że możliwe jest pojednanie między narodami — jak wynika z raportu ogłoszonego przez Instytut Spraw Publicznych. Pod względem niechęci Ukraińcy znaleźli się w ocenie Polaków na ostatnim miejscu, niżej niż Rosjanie, Białorusini, Słowacy, Węgrzy czy Czesi.

Z kolei Polska w oczach Ukraińców jawi się jako kraj europejski z dynamicznie rozwijającą się gospodarką, atrakcyjny handlowo, z silnymi strukturami państwowymi, przestrzegający praw człowieka. Większość polskich uprzedzeń wynika z zaszłości historycznych, zwłaszcza polsko-ukraińskich walk na Wołyniu oraz Podkarpaciu podczas II wojny światowej i po. Drugim powodem niechęci są skojarzenia z mafią ukraińską i wysokim poziomem przestępczości nad Dnieprem.

“PRZYWÓDCA TALIBÓW MULLA MOHAMMAD OMAR NADAL JEST BEZPIECZNY, przebywa w swej siedzibie w Kandaharze i nie uciekał w wyniku amerykańskich nalotów na miasto” — powiedział były ambasador talibów w Islamabadzie.

Zajef po raz kolejny powtórzył, że talibowie nie wiedzą, gdzie obecnie podziwia się Osama ben Laden.

Amerykanie wzmacniają swoją placówkę wojskową na lotnisku pod Kandaharem, gdzie przebywa już około tysiąca stu żołnierzy piechoty morskiej. Ich zadaniem, ma być wspomaganie sił Sojuszu Północnego w natarciu na Kandahar. Jednak nie wezmą bezpośredniego udziału w szturmie na miasto.

Ku nowoczesności

Rozważania o przyszłość Afganistanu

Przedstawiciele najważniejszych ugrupowań i ludów Afganistanu rozpoczęli w Petersburgu koło Bonn rozmowy o przyszłości kraju po odsunięciu od władzy talibów.

Konferencję, w luksusowym hotelu na wzgórzu z widokiem na Ren, otworzył szef niemieckiego MSZ Joschka Fischer. — *Wzywam was do zawarcia historycznego kompromisu, który zapewni lepszą przyszłość waszemu krajowi i jego mieszkańcom* — mówił Fischer.

Cztery delegacje afgańskie liczą w sumie 25 osób. Przy pomocy negocjatorów z ONZ oraz najważniejszych państw mających interesy w Afganistanie — USA, Rosji, Pakistanu i Iranu — uczestnicy spotkania mają uzgodnić skład rządu tymczasowego. Podczas pierwszej zamkniętej sesji wszystkie strony zgodziły się, że trzeba powołać administrację tymczasową do momentu zwołania Rady Narodowej tzw. Loya Jirgi z udziałem przywódców wszystkich plemion. Najwcześniej zbierze się ona w marcu. Rada zdecyduje, kto będzie rządził krajem przez następne dwa lata. Potem zbierze się kolejna Rada,

która uchwali konstytucję. — *Jest zgoda, co do tego że konstytucja ma gwarantować równe prawa wszystkim Afgańczykom, w tym kobietom, i doprowadzić do uczciwych wyborów* — mówił Ahmad Fawzi, rzecznik ONZ ds. Afganistanu. Zachodo-

wi zależy także, by przyszłe władze Afganistanu znormalizowały stosunki z sąsiadami i dały znak, że chcą walczyć z terroryzmem. Po pierwszej rundzie rozmów Fawzi mówił, że wszyscy przywódcy zachowują się „konstruktywnie”.

Junus Kanuni, szef najliczniejszej delegacji Sojuszu Północnego, który miał największy udział w pokonaniu talibów, zapewniał, że jego ugrupowanie nie wykorzysta zwycięstwa na froncie do osiągnięcia przewagi w przyszłych władzach. — *Nie chcemy monopolizować władzy. Naszym celem jest praca nad jak najszerszą bazą dla rządu. Chcemy, by nasz kraj przeszedł ze średniowiecza do nowoczesności* — mówił Kanuni. Szef delegacji tzw. uchodźców peszawarskich Sajed Hamed Gailani wyraził współczucie dla ofiar zamachów w USA 11 września.

Gdy w petersberskim hotelu rozpoczęły się rozmowy, w centrum miasta demonstrowało 30 kobiet afgańskich domagających się szerszych praw i 300 zwolenników byłego króla Zahir Szacha. Do demonstrantów zszedł wnuk króla i powiedział: — *Rozmowy toczą się w przyjacielskiej atmosferze. Na pewno osiągniemy pokój*.

Rozmowy w Petersburgu mają trwać do końca tygodnia. Na początku grudnia w Berlinie rozpocznie się konferencja państw-donatorów w sprawie odbudowy Afganistanu po zniszczeniach wojennych.

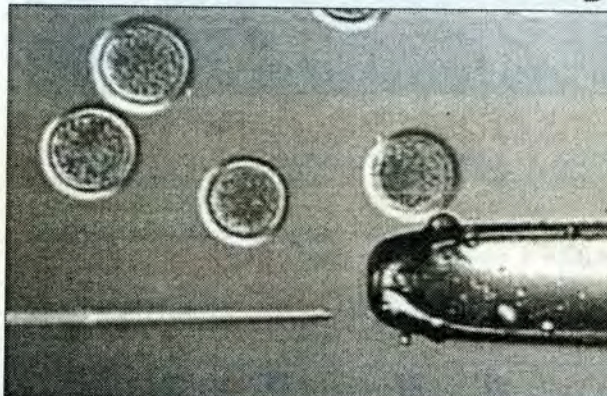
KONTROWERSJE

Realna seksmisja

Pierwszy raz w dziejach udało się sklonować ludzkie zarodki. — Nie chcieliśmy powieść człowieka, lecz uzyskać komórki do celów leczniczych — twierdzi trójka „stworców” z prywatnej firmy biotechnologicznej w USA.

Jose B. Cibelli, Robert P. Lanza i Michael D. West z Advanced Cell Technology w Massachusetts postanowili stworzyć ludzkie embriony po to, by uzyskać z nich komórki macierzyste. Są one nadzieją medycyny. Potrafią przekształcić się w dowolną tkankę organizmu, można więc za ich pomocą naprawiać serca po zawale, leczyć cukrzycę, pacjentów po urazach rdzenia kręgowego, a także chorych na parkinsona czy alzheimera.

Eksperyment zaczął się na początku 2001r. od ogłoszenia w bostońskich gazetach, że poszukuje się dawczyń komórek jajowych — kobiet w wieku 24-32 lat, które mają już

co najmniej jedno dziecko. Naukowcy wybrali 12 kandydatek. Od anonimowych ochotniczek pobrali komórki skóry, których użyli do tworzenia zarodków. Klonowanie polegało na wyjęciu jądra z komórki jajowej i włożeniu na to miejsce jądra komórki skóry. Nie powiodło się — żadna z komórek nie chciała się dzielić. Wtedy zamiast komórek skóry wzięto pochodzące z kobiecego jajnika tzw. komórki pęcherzykowe, i udało się.

„13 października zaszliśmy pod mikroskop

i tam leżały one — małe leńkie grupki dzielące się komórki” — piszą autorzy eksperymentu. Dwa zarodki osiągnęły stadium czterech komórek, a jeden sześciu. Potem przestały rosnąć. A komórki macierzyste można by z nich wyciągać dopiero wtedy, gdyby liczyły co najmniej 100 komórek.

Wtedy badacze spróbowali partenogenezy, czyli hodowania zarodków z samych komórek jajowych, bez udziału plemnika — jak w filmie „Seks-misja”. Z 22 jaj uzyskano sześć zarodków, które

miały więcej komórek niż embriony z klonowania. Niestety, wciąż za mało, by uzyskać z nich komórki macierzyste.

Naukowcy z Massachusetts zapowiedzieli, że będą doskonalić obie metody. — O ile tworzenie ludzkich zarodków może budzić opory etyczne, o tyle leczenie oparte na partenogenezie wydaje się nam etycznie całkowicie neutralne — podkreślają. — Wyczekujemy z niecierpliwością chwili, kiedy będziemy mogli zaproponować obie te terapie pacjentom.

RAPORT

Dżuma XXI wieku

W 20 lat po zidentyfikowaniu AIDS — zespołu nabytego niedoboru odporności — ta niszczycielska choroba zabiła na całym świecie ponad 20 mln ludzi. 40 mln jest zarażonych wirusem HIV.

Informuje o tym doroczny raport opublikowany przez program Narodów Zjednoczonych ds. HIV-AIDS (UNAIDS) i Światową Organizację Zdrowia.

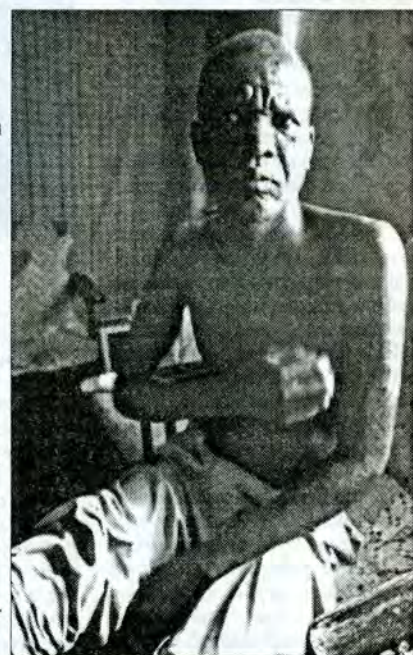
W 2001r. na AIDS zmarło 3 mln ludzi, zainfekowano nieco ponad 5 mln nowych zakażeń, co zwiększyło do 40 mln liczbę osób zakażonych wirusem HIV. Blisko trzy czwarte tych zakażonych żyje w krajach Afryki subsaharyjskiej.

„Okolo jednej trzeciej osób seropozytywnych lub już chorych ma 15-24 lat i większość z nich nie wie, że jest nosicielem wirusa” — podkreślają autorzy raportu.

„Od początku epidemii ponad 60 mln ludzi zostało zakażonych wirusem HIV. AIDS jest obecnie pierwszą przyczyną zgonów w Afryce subsaharyjskiej, a w skali całego świata — czwartą” — podano w raporcie.

Według UNAIDS, w krajach dotkniętych już ogromnymi problemami społeczno-gospodarczymi, AIDS zagraża rozwojowi i stabilizacji społecznej w skali bezprecedensowej. Europa wschodnia i Azja Środkowa, a szczególnie Rosja, przeżywają „najszybszy na świecie wzrost epidemii” i „gwałtowny wzrost liczby nowych zakażeń”.

Przygotował
Andrzej DUBIKOWSKI

W obronie zwierząt

Brigitte Bardot (na zdj.) — znana niegdyś francuska aktorka filmowa a obecnie działaczka ruchu obrony zwierząt — zaapelowała do Koreańczyków, by zrezygnowali z jedzenia psów.

W wywiadzie, udzielonym południowokoreańskiej sieci radiowej MBC, Bardot powiedziała, iż tradycja jedzenia psiego mięsa szkodzi wizerunkowi Korei w oczach świata. Korea Południowa ma być w przyszłym roku współgospodarzem, obok Japonii, finałów mistrzostw świata w piłce nożnej.

Seul odrzucił już jako bezzasadne zastrzeżenia FIFA co do okrucieństwa, z jakim przygotowuje się tu psy do ubo-

przed finałami a także w czasie Mundialu doręczy uczestnikom rozgrywek fotografie maltretowanych przed zabiciem psów południowokoreańskich.

Spętany koń wozu nie pociągnie

W podobnej sytuacji okazała się gospodarka Białorusi, w tym również i kompleks agroprzemysłowy

W przeddzień święta pracowników rolnictwa, które obchodzono 18 listopada, w Grodzieńskim Obwodowym Komitecie ds. gospodarki rolnej i żywności odbyła się konferencja prasowa.

Kierownik Komitetu, Mieczysław Kosiuk, jego zastępcy Jurij Sawczuk, Aleksander Wojciechowicz, Mirosław Sorosiek, dyrektor generalny zespółonego przedsiębiorstwa „Obśielchoztechnika” Michaił Zanoza byli niezwykle szczerzy z dziennikarzami.

Mówili nie tylko o sukcesach, ale i o swoich problemach; rolnicy obwodu pracowali w trudnych warunkach: dawały znać o sobie i ostry deficyt środków finansowych, i przestarzałość parku maszynowo-tractorowego, a wiatry, ulewę i grad w okresie wzrostu roślin znacznie utrudniały pracę w polu.

Mimo to większość pracujących wytrzymała wszelkie przeciwności technologii uprawiania, wykazała wielką dyscyplinę, zorganizowanie i godnie zakończyła rok gospodarczy.

W ogóle obwód uzyskał dość dobry urodzaj zbóż i roślin strączkowych — po 31,8 kwintali z ha, a ogólny zbiór, z uwzględnieniem ziarna kukurydzy, wyniósł we wszystkich kategoriach

gospodarstw, ponad 1 mln 200 tys. ton i przewyższył ubiegłoroczny poziom o 100 tys. ton.

Dosyć trudna sytuacja powstała w dziedzinie łowiarskiej. W ciągu ostatnich lat w większości rejonów i gospodarstw obwodu wyznaczone limity na produkcję łnu nie zostały wypełnione. Za to zaopatrzenie w paszę jest większe niż w ubiegłym roku.

W trudnych warunkach udało się ustabilizować i wziąć pod kontrolę sytuację w hodowli zwierząt.

Te rezultaty są ściśle związane z zabezpieczeniem technologii produkcji i stanem podstawy materialno-technicznej.

Dzień po konferencji prasowej, 17 listopada, w Teatrze Dramatycznym w Grodzie odbyło się uroczyste wręczenie nagrody za gorliwość w pracy. Otrzymał ją: główny zootechnik spółdzielni rolnej „Oktaabr” rejonu grodzieńskiego, Władimir Bondarenko, dojarka zakładu „Korelicze” Łarysa Jarockaja, operator przedsiębiorstwa kooperacyjnego „Progres” rejonu grodzieńskiego, Aleksander Garkusza,

chlewiarka kołchozu „Pograniczny” rejonu brzostowskiego, Lilia Smolej, technik unasienniania zwierząt kołchozu „1 Maja” rejonu szczuczyńskiego, Jewgienij Słapik. W wielu kombajnistów, mechanizatorów, kierowców, hodowców zwierząt, kie-

rowników i specjalistów gospodarstw i rejonów otrzymało duże premie pieniężne, cenne prezenty.

Jednak taka hojność, która dotyczy niewielu, nie tłumaczy ogólnych obaw o dzień jutrzejszy. Choć rząd określił zespół środków w celu doskonalenia kompleksu agroprzemysłowego, wyprowadzenia go ze ślepego zaułka, jednakże jest wątpliwe, by nasze gospodarstwa były zdolne pozbyć się krępujących je ograniczeń.

W niektórych gospodarstwach jeszcze za wrzesień nie wypłacono pensji, a zbliża się nowy rok. Spośród 300 kołchozów i innych przedsiębiorstw rolnych dług za energię elektryczną za ubiegły rok spłaciło tylko 12 w obwodzie. 120 nie zapłaciło ani rubla. Ogólny dług wynosi 51 mld rubli.

Jeśli w ubiegłym roku było 75 nierentownych gospodarstw, to w tym — 81.

Każde gospodarstwo obwodu jest komuś winne średnio po 420 mln rubli. Możliwe rezerwy są wyczerpane. Średnia wypłata pracownika na wsi wynosi tylko 71 tys. rubli. To o wiele mniej niż przeciętna pensja.

Wyliczanie podobnie smutnych faktów można przedłużyć. Oczywiście, jeśli rząd poważnie nie zabierze się do realizacji własnego programu wyprowadzania gospodarki rolnej z recesji, dawnego zaufania chłopów nie odzyska.

RS

AKTUALNOŚCI

PREZYDENT ALEKSANDER ŁUKASZENKO ZATWIERDZIŁ NOWE ROZPORZĄDZENIE

„O ministrach Republiki Białorusi”, które zwiększa rolę ministrów w systemie władzy.

Ministrem może być tylko obywatel Białorusi, który ma odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie kierownicze. Wchodzi on w skład Rady Ministrów, ale zarazem podejmuje samodzielnie decyzje w stosunku do swego resortu.

Minister ponosi odpowiedzialność za ministerstwo, którym kieruje i za zlecenie mu zadania.

W obecnej chwili minister nie może być członkiem Rady Ministrów oraz zajmować kierowniczych stanowisk w organach władzy.

WOJEWÓDZTWO MOHYLEWSKIE W ZADŁUŻENIU

Zarząd Mohylewskiego Przedsiębiorstwa Energetyki „Mohylewenergo” ocenił swoją sytuację ekonomiczno-finansową jako krytyczną. Według stanu na 1 listopada 2001 roku długi wobec przedsiębiorstwa energetycznego wzrosły do 100 mld rubli (67 mln USD), co stanowi 80,1 proc. wartości produkcji energii elektrycznej zakładu. Jest to najniższy wskaźnik w Republice Białorusi.

Największymi dłużnikami „Mohylewenergo” pozostają: Przedsiębiorstwo „Himwołokno”, Białoruskie Zakłady Cementowe, Zakład Produkcji Włókien Sztucznych im. Kujbyszewa.

Wśród przedsiębiorstw branży rolno-spożywczej najbardziej zadłużeni są kołchozy „Raswiet” i firma rolno-handlowa „Berezy-na”. Według informacji energetyków zakłady tej branży z czterech rejonów obwodu od początku roku nie zapłaciły za dostawę energii ani jednego rubla.

POGLEBIA SIĘ KRYZYS W GOSPODARCE

Okolo 30 proc. zakładów produkcyjnych może zostać w najbliższym czasie zamkniętych. Tak wynika z przeprowadzonych kontroli w 6 000 zakładów.

W chwili obecnej w sądach toczą się 374 postępowania likwidacyjne firm, w tym: 41 — zakładów państwowych, 325 — prywatnych i 8 — kołchozów.

W najbliższym czasie kilka dużych firm może być postawionych w stan likwidacji, m. in. Zakład Energetyczny w Mohylewie, czy Kombinat Budowlany w Połocku.

Radio Racja, Charter 97, BielaPAN, Naviny-vilnia

PAP

Areszty

Leonid Kalugin

kości 20 mln USD, zaciągniętego w Japonii pod gwarancje rządu białoru-

PRAWO

Zatrzymano Leonida Kalugina, dyrektora przedsiębiorstwa „Atlant” produkującego lodówki, (o czym poinformował prezydent Aleksander Łukaszenko). Według prezydenta, sprawy karne wszczęto również wobec kilku wysokich rangą urzędników państwowych. „W kolejce czeka jeszcze piętnaście osób” — oświadczył prezydent.

Kalugin był kandydatem na prezydenta w tegorocznych wyborach prezydenckich. Jego przedsiębiorstwo, jedno z największych w Mińsku, od kilku miesięcy przeżywa kłopoty finansowe. Nie ma środków na spłacenie kredytu w wyso-

GOSPODARKA

„BIELSZYNA” W SKŁAD ROSYJSKIEGO HOLDINGU

Białoruski producent opon samochodowych kombinat „Bielshyna” może zostać przejęty przez jednego z liderów rosyjskiego biznesu tej branży. Kierownictwo rosyjskiego holdingu „Amtel” skierowało na ręce Aleksandra Łukaszenki propozycję zakupu pakietu kontrolnego akcji (51 proc.) białoruskiego „oponowego giganta”. Całość inwestycji w „Bielshynie” rosyjski holding ocenia na sumę 100 mln USD, z czego 30 mln USD skłonny jest zainwestować od razu. „Amtel” poinformował o gotowości podjęcia w przejętym przez siebie kombinacie produkcji lekkich opon opartej na zachodnich technologiach. Strona białoruska gotowa jest przyjąć propozycję rosyjskiego holdingu licząc się z tym, że odmowa może oznaczać ryzyko utraty tradycyjnych rynków zbytu.

KULTURA

Spotkanie z Andrzejem Żarneckim

Dnia 26 listopada br. w Białoruskiej Akademii Sztuk Pięknych w Mińsku odbyło się spotkanie twórcze ze znanym aktorem polskiego teatru i kina, reżyserem i pedagogiem Andrzejem Żarneckim. Urodził się w 1935 roku w Łodzi, skończył Warszawską Akademię Sztuk Pięknych. Otrzymał nagrodę pierwszego stopnia za rolę w przedstawieniu „Operetka” na XVI Festiwalu Polskich Teatrów Współczesnych we Wrocławiu oraz Honorowy Medal im. Osterwy. Ma tytuł Profesora Sztuk Teatralnych.

Andrzej Żarnecki zagrał role w takich filmach jak: „Opis” Je-

rzeżo Skolimowskiego, „Cechy charakterystyczne” Romana Zaluskiego, „Gdziekolwiek jest, jeśliś jest”, „Brat naszego Boga”, „Struktura kryształu” Krzysztofa Zanussiego. To i podobne spotkania są możliwe dzięki Instytutowi Polskiemu w Mińsku, który przybliża naszym czytelnikom arcydzieła kina polskiego — nie tylko te popularne i lubiane, ale również filmy mniej znane, a jednak liczące się w polskiej kinematografii.

Wiktoria MUDRIECOWA

Przygotowała Iness TODRYK

http://glos-znad-niemna.virtualave.net

Ceny paliw 29 listopada 2001

A-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
485 0,33*	600 0,41*	685 0,47*	451 0,30*
Stacje koncernu Bielnieftiechim			
485	600	685	451
Stacje kampanii LUKOIL			
485	600	685	451

* cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny

Kurs walut Banku Narodowego z dnia 29.11.2001r.

USD	DEM	RUR	PLN	EURO
1538,00	696,25	51,38	375,53	1351,75

Informacji udzieliła służba
SPAS001 tel. 001

CNAC001

Magiczna siła piłki

Puchar gazety **Głos** znad Niemna w I Turnieju Małej Piłki Nożnej zdobyła drużyna "Batory"

ciąg dalszy ze str. 1

Głosowi

Bogdan PIASECKI,
Odelsk:

Teraz staramy się odrodzić tę tradycję.

A zaczęło się wszystko od czasu, kiedy spotkaliśmy się z drużyną z kopalni soli Adamów z Polski. Doszło do tego dzięki kontaktom śp. Franciszka Witowicza. Na Antoniego, trzy lata temu (u nas to zawsze wielki festyn, na którym zbiera się ponad 3 tys. ludzi) zebraliśmy drużynę. Wynik był 4:4. Po tym wszystkim spotkaliśmy się razem, nawiązali kontakty. A za jakiś czas oni sprezentowali stroje dla całej drużyny.

W takim turnieju uczestniczymy po raz pierwszy. Na przyszłość będziemy trenować, i możliwie z Putryszkami. A do tego potrzebujemy dobrego trenera.

Sport w życiu naszego oddziału Związku Polaków zajmuje ważne miejsce.

Wiktor SŁOMA,
Putryszki:

-Piłka nożna w Putryszkach ma duże tradycje, ale zaprezentowana drużyna jest bardzo młoda. To była dla nas odważna decyzja - uczestniczenia w tym turnieju. Ale zrobiliśmy to mianowicie dla dzieci, aby zobaczyły poziom, do którego mają dążyć. Zainteresowanie piłką jest duże. Drużyna dzieci 5-6 klas zajęła 3 miejsce w zawodach obwodowych, przegrały tylko z drużynami z Grodna.

Po tym turnieju zdecydowaliśmy się kontynuować nasze zainteresowania piłkarstwem. Jeżeli jest możliwość doskonalenia się, trzeba starać się wykorzystać tę szansę. Sponsorów nie mamy, cała nasza praca trzyma się na własnym entuzjazmie i inicjatywie.

Nie myślałem, że spotkamy się z tak wysokim poziomem. Moi wychowankowie się starali. Ciężko było nam grać, tylko po 2-3 meczu przystosowaliśmy się do hali.

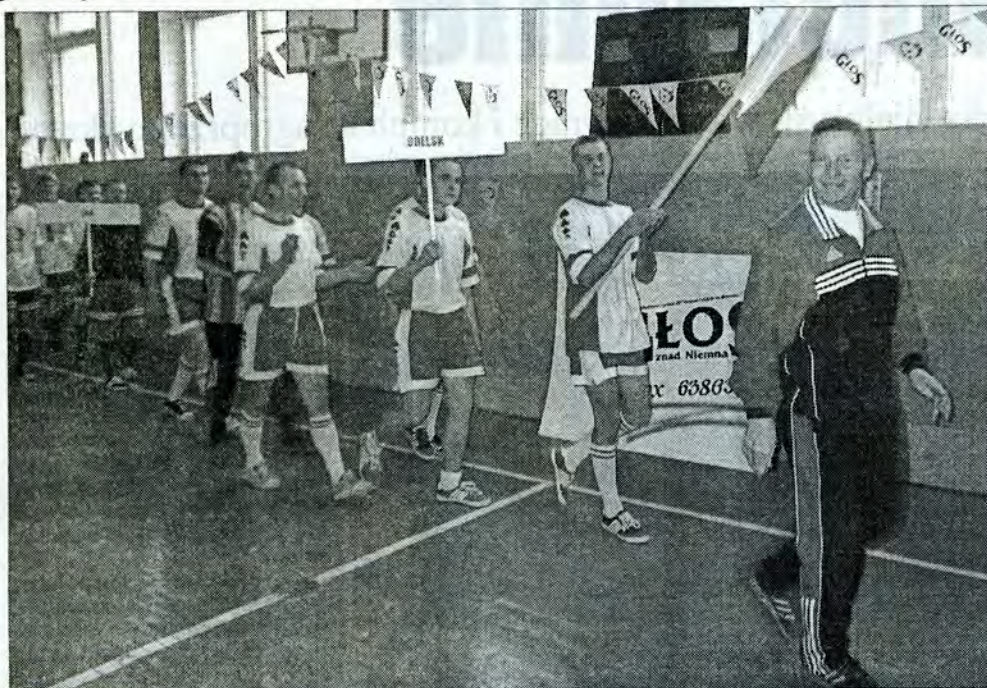
Lesław GIEDROJCZAK,
Obuchowo

-W naszej drużynie uczestniczyły młode osoby - uczniowie tej szkoły oraz chłopak po ukończeniu szkoły, który pomaga mi trenować dzieci. Co roku gramy w lidze dziecięcej w siatkówkę, od dwóch lat zwyciężamy.

Byliśmy w tym roku w Sopocie na igrzyskach polonijnych, w finale przegraliśmy z Łotwą 3:2. W Częstochowie w siatkówkę teraz gra i studiuje na uniwersytecie nasz Aleksander Kamczyc.

Mocne u nas są zapasy. Mamy mistrza świata - Sergiusza Borcenkę. Teraz

Drużyny na inaugurację turnieju prowadzi sędzia główny Kazimierz Znajdziński

wygrał mistrzostwa republiki, ale na mistrzostwa świata nie pojechał z powodu stanu zdrowia.

Już 11 lat pracuję; z zawodu nie jestem trenerem, ukończyłem Instytut Gospodarczy. W szkole u nas trenują 4 grupy po 20 osób - siatkarze, jeszcze około 70 osób - zapasy, oraz około 30 - pływanie. W piłkę prze-

w naszym obwodzie grodzieńskim była tylko jedna drużyna fachowa - "Chemiak", a teraz "Nieman". Dyrektor naszego przedsiębiorstwa przeznaczył środki, zdecydowaliśmy się uczestniczyć w obwodowych zawodach. Zebrali się chłopaki, którzy uwielbiają futbol. W pierwszym roku zajęliśmy 3 miejsce w obwodzie, w ub. roku

dzie polskiej. Dzisiaj nie mogła przyjechać w swoim głównym składzie, ponieważ jest zakończenie sezonu. Przyjechali starzy piłkarze, którzy kiedyś grali w tym klubie. Teraz spotykamy się raz-dwa w tygodniu.

Drużyna "Sokół" ma kontakty na Białorusi z Lidą, często przyjeżdża do Grodna, zapraszamy też do siebie.

Drużyna "Batory" (Grodno) z pucharem gazety

ważnie nie gramy, zdecydowaliśmy się w ciągu kilku dni - i nasi siatkarze stali się piłkarzami.

Pomimo, że mam 5 osób, które grają w młodzieżowej reprezentacji państwa, nie odczuwamy żadnego zainteresowania ze strony państwa problemami naszej szkoły: w hali sportowej z 260 lamp pali się 40, powinniśmy także pomalować naszą salę, nie mamy strojów sportowych.

Jestem zadowolony z gry swoich wychowanków. Nie jesteśmy fachowcami i to są dobre wyniki jak na pierwszy raz. Jest to także wskazówka dla rodziców, którzy widzą czym mogą zajmować się ich dzieci.

Franc KOZAK,
"Azot" Grodno:

-Drużyna "Batory" przedstawiona na turnieju, składa się z graczy polskiego pochodzenia naszej większej drużyny "Azot". Trzy lata temu

dzo wysoki i jest to turniej wyrównany. Trudno było bronić bramki. Jestem mile zaskoczony, że jest dużo młodzieży, która garnie się do sportu, do rekreacji. Drużyna "Sokół" z Sokółki gra w 4 li-

Jerzy ŻYWOLEWSKI,
"Sokół" Sokółka:

-Poziom turniej jest bar-

głównego Kazimierza ZNAJDZIŃSKIEGO, re-feree FIFA, członka zarządu KS "Batory".

-Wszystko dobre się kończy, i skończył się nasz turniej. Ale w sercu zostaje radość, że ten turniej nam się udał. Było wiele meczów na niezłym poziomie. Drużyny "Batory", z Obuchowa, "Sokół"-Lida, "Azot"-Grodno, nawet Sokółka grały technicznie i było sporo akcji tych drużyn.

Drużyna-niespodzianka to drużyna z Obuchowa, która zajęła I miejsce w grupie A i w półfinale walczyła z So-

kółem. Niestety przegrali, ale są młodzi i wszystko jest przed nimi.

"Batory" bardzo dobrze zagrał z "Azotem" w półfinale - 7:4 i wielki finał to była ekstraklasa. Był bardzo dobry mecz, "Batory" prowadził 2:1, 4:2, potem remis 4:4, i w ostatnich minutach strzelił po jednej bramce i wygrał 6:5.

Bardzo mi się podobało, że chłopcy grali dobrą piłkę i bardzo uczciwie.

Było kilka osób do wybrania na najlepszego bramkarza czy strzelca. Na przykład bardzo pomógł bramkarz Sergiusz Parfienicz z Batory tak dobrze bronił, że tylko 7 bramek stracili, to jego zasługa. Napastnik Sergiusz Robotin również dobrze strzelał bramki.

Czy turniej ma przyszłość?

W liczbach przebieg turnieju wygląda następująco:

Grupa A

LP	Drużyna	1	2	3	4	PKT	BR	M-E
1	"Batory"	X	20:1	14:2	4:4	7	38-7	II
2	Putryszki	1:20	X	2:0	0:20	3	3-40	III
3	Odelsk	2:14	0:2	X	3:15	0	5-31	IV
4	Obuchowo	4:4	20:0	15:3	X	7	39-7	I
		1	3	3				

Grupa B

LP	Drużyna	1	2	3	4	PKT	BR	M-E
1	"Sokół" (Lida)	X	2:11	-	6:1	3	8-12	II
2	"Azot" (Grodno)	11:2	X	-	10:2	6	21-4	I
3	Sokółka	1:6	2:10	-	X	0	3-16	III
		0	0					

Półfinały:

Obuchowo-"Sokół" (Lida) - 1:7
"Azot"- "Batory" - 4:7

Finał

"Batory" - "Sokół" (Lida) - 6:5

O V - VI miejsce:

Putryszki-Sokół (Sokółka) - w meczu - 1:1, w rzutach karnych - 4:5

O III miejsce

"Azot" -Obuchowo - 7:3

Końcowa klasyfikacja:

1. Batory
2. Sokół (Lida)
3. Azot (Grodno)
4. Obuchowo
5. Sokół (Sokółka)
6. Putryszki
7. Odelsk

Wyróżnieni zostali także: najlepszy bramkarz - Sergiusz Parfienicz (Batory), najlepszy napastnik - Sergiusz Robotin (Azot), najlepszy obrońca - Aleksander trzeciak (Lida), najlepszy strzelec bramek - Paweł Dasiewicz (Obuchowo), fair play - drużyny z Sokółki, Odelska i Putryszek.

- Myślmy o przyszłości.

Puchar gazety **Głos** znad Niemna będzie przekazywany, a jeżeli drużyna trzykrotnie pod rząd wygra, wtedy zabiera go na zawsze. Mam kontakty ze Związkiem Polaków na Litwie i myślę, że zaprosimy też drużyny z Litwy.

Tradycja zapraszania gości z Polski zostanie. Możliwie będą to drużyny z Białegostoku, z Łomży. Mogą też być zaproszone drużyny polonijne z Niemiec czy Austrii, ale zazwyczaj one potrzebują luksusowych warunków, których na razie sfinansować nie możemy.

nym składzie drużyny już grali w klubie "Batory" w igrzyskach polonijnych w Krakowie, nawet w mistrzostwach świata piłki nożnej w Stalowej Woli. A teraz będziemy szukać młodych chłopców, którzy by dołączyli do tej drużyny. Planujemy, że drużyna będzie brała udział w mistrzostwach obwodu grodzieńskiego.

Jeżeli młoda osoba zainteresowana piłką nożną chce przyjść do tej drużyny, czy ma szansę?

- Ma szansę, ponieważ przez gazetę w najbliższym czasie zaprosimy młodych zawodników (ponad 15 lat), ustalimy gdzie będą odbywały się treningi, w jakim czasie i in.

Rady dla drużyn, którym nie udało się zwyciężyć?

-Trening, trening i jeszcze raz trening. A spotkamy się za rok.

Tatiana ZALESKA
Fot. J. WANIUKIEWICZ

Drużyna "Batory" odniosła sukces w tym turnieju. Jak można prorokować ich przyszłość?

-Niektórzy chłopcy w obec-

O klubach sportowych "Sokół" (Lida) i "Batory" (Grodno) czytajcie w następnym numerze Głosu w wywiadzie z Eugeniuszem Ulanem oraz Dymitrem Korolem.

OCALEĆ DUCHA POLSKOŚCI

Jubileusz 10-lecia Oddziału ZPB w Słonimiu — nowe wyzwania

ciąg dalszy ze str. 1

Przedstawiciel władz miejskich, Wojciech Ugrynowicz podkreślił, że ziemia słonińska jest domem dla 41 narodowości, które żyją w zgodzie ze sobą. Bardzo się cieszymy z tego powodu, ponieważ razem możemy osiągnąć duże sukcesy — zaznaczył gość uroczystości.

Z okazji jubileuszu oddziału bogaty i ciekawy program artystyczny zaprezentowały liczne zespoły polskie działające w Słonimiu, a także młodzież ucząca się języka polskiego. Tradycyjnie koncert rozpoczął się przepięknym polonezem w wykonaniu grupy tanecznej „Byskawiczka”. Należy zauważyć, iż melodia poloneza nie jeden raz brzmiała podczas koncertu, ponieważ ze słynną postacią Ogińskiego wiąże się historia miasta. Na scenie Domu Oficerów wystąpili także między innymi Helena Wlerianowa, Artiom Skripko, Julia Grusza, Anna Jkimiec. Prawdziwą uczcą muzyczną był występ chóru „Credo”, pod kierownictwem Natalii Kuklickiej i orkiestry „Orfeum”. Chór „Credo” od dawna popularyzuje muzyczny dorobek naszego

Zespół „Credo” ze Słonimia

narodu i może się szczycić znacznymi osiągnięciami w tej dziedzinie. Zespół zdobył między innymi, czołowe miejsca na VII Międzynarodowym Spotkaniu z Pieśnią Religijną na Kresach w Płocku, na IV Ogólnopolskim i VI Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalu Piosenki Religijnej w Łodzi, reprezentował ziemię słonińską na I Festiwalu Ekumenicznym w Warszawie. Na zakończenie koncertu cała

sala odśpiewała hymn Polaków na Białorusi — „Rotę”.

Kwiaty, życzenia, uśmiechy, przyjacielskie uściski rąk podkreślały uroczystą atmosferę. Na pewno osiągnięcia Słonińskiego Oddziału byłyby dużo większe, gdyby Polacy mieli swój dom, gdzie mogliby przeprowadzać próby zespoły artystyczne, gdzie zorganizowana byłaby nauka języka ojczystego, gdzie mogliby spotykać się ludzie starsi, gdzie słonińskimi mogliby przyjmować gości. Lecz mimo wszelkich przeciwności losu członkowie ZPB mieszkający tu są jedną wielką rodziną, wspólnie przeżywającą smutki i radości i nieustannie dbającą o zachowanie spuścizny swoich przodków. Dzięki wspólnym wysiłkom osiągnięcia oddziału są namacalne i mają duże znaczenie dla całej społeczności polskiej na Białorusi. Szlachetne czyny naszych rodaków sprawiły, iż obraz Pola-

ka w świadomości słonińskian wygląda godnie.

Halina EJSMONT

Od lewej: Leonarda Rewkowska, prezes Oddziału ZPB w Słonimiu, Reniastaw Walter, po. Konsula Generalnego RP w Grodnie, Tadeusz Kruczkowski, prezes Związku Polaków

FOTO W Głosie

Dnia 22 listopada br. kierownik Działu Oświaty ZPB Anżelika Borys spotkała się w Naukowo-Metodycznym Centrum Książki Szkolnej i Środków Nauczania przy Ministerstwie Edukacji Republiki Białorusi z Ireną Gimpel — kierownikiem sektora nauczania początkowego, Wierą Biechciną — kierownikiem laboratorium kształcenia ogólnego oraz Marią Ambroziewicz — metodykiem. Inicjatorem „Spotkania z podręcznikiem szkolnym”, na którym zostały omówione plany dalszej współpracy był Dział Oświaty ZPB.

Na dzień dzisiejszy zostały wydane wszystkie podręczniki dla klas początkowych. W następnym roku szkolnym zostaną wydane: „Podręcznik języka polskiego” dla klasy trzeciej, z polskim językiem wykładowym, ogólnokształcącej szkoły średniej, pod redakcją Wacława Maciuszenki, oraz „Elementarz” pod redakcją Aleksandra Kłyszki, dopuszczone przez Ministerstwo Edukacji RB.

Nadal istnieje problem zabezpieczenia klas szkoły średniej w podręczniki do przedmiotów ścisłych. W Centrum Książki Szkolnej trwa wystawa elementarzy narodów świata, gdzie został wystawiony również polski Elementarz.

Iness TODRYK

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia rodzinie
ZNAMIEROWSKICH z powodu
tragicznej śmierci

syna JANA
składają członkowie Oddziału ZPB
w Jeziorach

Z powodu śmierci

śp. Wacława SKAWIŃSKIEGO
wyrazy głębokiego żalu i współczucia rodzinie
składa Zarząd Lidzkiego Rejonowego
Oddziału ZPB

PUTRYSZKI

W dniu 24 listopada w Domu Kultury w Putryszkach odbyło się kolejne posiedzenie folklorystycznego klubu „Żywica” (rejonu grodzieńskiego).

Do Putryszek przyjechały amatorskie zespoły folklorystyczne z Hoży, Odelska, Łaszy, Hołowacz, Grandziec, Porzecha, Żytomli, Kopciówki, Putryszek i innych miejscowości.

W holi domu kultury była wystawa robótek ręcznych, tkanych dywanów, wyszywanych ręczników, wyrobów ze słomy, a na sali rozbrzmiewały starodawne piosenki ludowe, żartobliwe śpiewy, legendy. Zaproszeni goście mogli spróbować tradycyjnych potraw, których tajemnice przygotowania jeszcze do dziś zachowały gospodynie na wsiach Grodzieńszczyzny.

Na spotkanie przybyli goście z Polski — zespół regionalny Lipsk, który ma od dawna więzi z ośrodkami kultury rejonu grodzieńskiego i istnieje 27 lat. Goście z Polski, którzy mają za sobą niejedną festiwal folklorystyczny, między innymi pierwszą nagrodę na największym w Polsce ludowym festiwalu w Kazimierzu Wielkim, wzięli udział w koncercie, a także spotkali się z członkami ZPB z Putryszek.

Artystów z Polski, którzy dali koncert 25 listopada mieszkańcy Putryszek witali ciepło i serdecznie. Kierowniczką zespołu, Barbara Tarasiewicz, wezwała wszystkich obecnych do zbierania i zachowania skarbów twórczości ludowej, do poszanowania historii i kultury naszych przodków.

Helena STASIUKIEWICZ

Pograżeni w smutku zawiadamiamy,
że 24.11.2001r. w wieku 83 lat odszedł
na wieczną wartę były żołnierz AK

śp. Hipolit SZEMOTOWICZ

Był to człowiek cichy ale wielkiego
honoru i patriotyzmu. Już w 1942r.
wstał do AK by walczyć z okupantem.
Mottem Jego życia było Bóg, Honor,
Ojczyzna.

Składamy kondolencje rodzinie zmarłego z powodu
utrąty męża, ojca i dziadka. Cześć Jego pamięci
Koleżanki i koledzy AK

Leonarda REWKOWSKA,
prezes Oddziału ZPB w Słonimiu:

- Do Związku Polaków w Słonimiu należy około 300 członków, w tym około 100 to zahartowani w walce o polskość i moralność chrześcijańską osoby, zawsze gotowe do działania. Dużo osiągnęliśmy w ciągu dziesięciu lat pracy, jednak jestem pewna, że na tym nie poprzestaniemy. Ponad 50 lat nie słyszeliśmy języka polskiego, teraz w szkołach średnich zorganizowano naukę języka ojczystego. Niestety, nie mamy warunków by spełnić oczekiwania tysięcy chętnych do nauki języka i historii polskiej. Nie mamy pomieszczenia, brakuje nauczycieli i podręczników. Mimo to na danym etapie naszej działalności dążymy do tego by uczyć polskiego na wysokim poziomie, dbać o poprawną polszczyznę. Staramy się zachęcać do czytania wspaniałych dzieł literatury polskiej. Udało nam się stworzyć bibliotekę polską, która mieści się w Miejskim Domu Oficerów. Ze zbiorów biblioteki może korzystać każdy, kto lubi słowo polskie.

Uważam, że dużym osiągnięciem jest porozumienie z władzami miejskimi. Dzięki przyjaznym stosunkom nasze zespoły artystyczne mogą rozwijać swoje uzdolnienia w Domu Kultury. Mamy dużo zespołów, które nie tylko popularyzują kulturę polską w Słonimiu, lecz także cieszą się popularnością wśród mieszkańców wielu miast naszego kraju, jak również poza jego granicami. Sądję, iż takie zespoły jak „Credo” i „Pokój i Dobro” podbiły serca wielu Polaków.

Członkowie ZPB w Słonimiu mogą być dumni z tego, iż skutkiem ich wieloletniej wytrwałej pracy stała się renowacja cmentarzy, gdzie spoczywają polscy bohaterowie, którzy walczyli o niepodległość naszego państwa. Dzięki pomocy Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i słonińskiego PMK-163 odnowiono kwaterę żołnierzy z 1920 roku przy ul. Różańskiej. W dni obchodów Święta Zmarłych dzieci uczące się języka polskiego zrobiły 250 wiązanek z żywych kwiatów na groby poległych. Uporządkowano cmentarz przy ul. Wileńskiej. Na Górze Pietralewskiej, miejscu masowego mordu Polaków w czasach II wojny światowej, także ustawiono krzyż. Dzięki naszej pracy groby bohaterów polskich zostały ocalone od zapomnienia, stały się miejscem refleksji i modlitwy. Dzisiaj możemy być pewni, że przyszłe pokolenia będą także czcić pamięć poległych i to dodaje siły i otuchy do dalszych działań.

Teraz wszelkie plany i nadzieje na przyszłość wiążemy z Domem Polskim. Mając własny dom moglibyśmy osiągnąć większe sukcesy w rozwoju kultury i oświaty polskiej.

LIDA

10-lecie Koła Lekarzy

Dnia 22 listopada br. w Domu Polskim w Lidzie odbyła się uroczystość 10-lecia działalności Koła Lekarzy przy ZPB. Rozpoczął ją koncert w wykonaniu lidzkich zespołów: „Lidzianie” — pod kierownictwem N. Mazuk, akompaniator A. Sztró, „Anżelika” — pod kierownictwem A. Biruk, które zatańczyły i zaśpiewały na cześć lekarzy. Po zakończeniu koncertu prezes Koła Lekarzy, W. Kozłowski, przeczytał sprawozdanie z działalności.

W imieniu Rejonowego Lidzkiego Oddziału składamy najserdeczniejsze życzenia prezesowi W. Kozłowskiemu i wszystkim członkom Towarzystwa Pielęgniarek. Życzymy zdrowia, szczęścia, sukcesów. Wszystkiego najlepszego.

Dziękujemy zespołom „Lidzianie” i „Anżelika” za uczestnictwo w koncercie.

J. KORIEJBA

NOWOGRODEK

Młodzi wielbiciele twórczości Adama Mickiewicza

W Domu-Muzeum Mickiewicza w Nowogrodku odbył się finał X Ogólnobiałoruskiego Konkursu Czytelników im. Adama Mickiewicza. 28 uczestników, wybranych z około tysiąca uczniów, recytowało jeden utwór A. Mickiewicza i jeden utwór dowolnego polskiego autora.

Uczestnicy konkursu wystąpili w trzech grupach. Zwycięzcami zostało 10 uczniów i oni, mieszkańcy różnych miast Białorusi, wezmą udział w finałowej turze Międzynarodowego Konkursu im. A. Mickiewicza, która odbędzie się w grudniu w Białymstoku.

W zorganizowaniu finału konkursu w Nowogrodsku wzięli udział przedstawiciele Ambasady RP na Białorusi i dyrektor Instytutu Polskiego w Mińsku, Cezary Karpiński.

A. ŻALKOWSKI

Przedwcześnie odszedł ze świata nasz rodak i kolega

śp. Tadeusz TARASIEWICZ

prezes Polskiego Stowarzyszenia Kulturalno - Oświatowego „Polonia” w Mińsku. Należał do grona organizatorów życia polskiego w naszym mieście, aktywnie działał na rzecz krzewienia polskości i rozwoju polskiego szkolnictwa w Mińsku. Był człowiekiem głęboko wierzącym i oddanym sprawie polskiej. Doświadczył wielu moralnych i fizycznych cierpień, ostatnio ciężko chorował.

Członkowie Polskiego Stowarzyszenia
Kulturalno - Oświatowego „Polonia” w Mińsku,
Zarząd Mińskiego Obwodowego Oddziału ZPB
oraz Zarząd Główny ZPB

Poniedziałek

3 grudnia

BT

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 «Страсти». Сериал (Италия).
10:00 Арсенал. Программа об армии.
10:30 Телебарометр. Прогноз погоды.

11:00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.
12:10 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни.
13:00 «Россия молодая». Худ. фильм (к/с им. М. Горького). 6-я серия.
14:05 Час профессионала.
14:30 Док. фильм «Примерка судьбы» об участии белорусских спортсменов-инвалидов в Паралимпийских играх.
15:00 Новости.
15:15 Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).
16:45 «Великие женщины века». Фильм «Лорен Бекол» (США).
17:10 «Страсти». Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:30 Д. Лундгрэн в боевике «Воздушный охотник» (США).
20:05 «Наталья и Георгий». Док. фильм о художниках Поплавских («Белвицеентр»).
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22:40 Стадион.
23:05 Планета «АРТ».

23:35 Новости.
23:50 Ночной сеанс. О.Фомин, Е.Майорова в драме Н.Пьянковой «Странное время» (Россия).

OPT

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
08.15 «Земля любви». Сериал.
09.15 Что? Где? Когда?
10.20 Док.детектив «Девушка с лицом кавказской национальности». Дело 2000 года.
10.50 Библиомания.
16.00 Большая стирка.
17.25 «С легким паром!».
18.00 Жди меня.
19.00 «Кто хочет стать миллионером?».
20.00 Время.
20.35 Сериал «Остановка по требованию».
21.45 Независимое расследование.
22.30 Ночное «Время».
23.00 «На футболе».
23.30 «Ночная смена».

РТР

07.00, 08.00 Вести.
07.15 «Экспертиза РТР».
07.30 «Москва-Минск».
07.50 Вести-Москва.
08.15 Острозюжетный фильм «Гудзонский ястреб».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Боевик «Остров МакКинси».
18.00 Сериал «Московские окна».
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Детектив «Пуаро Агаты Кристи. Опасность в доме на окраине».
22.00 Вести + Подробности.
22.30 Местное время. Вести-Москва.
22.40 Острозюжетный фильм «Американский бой».
01.00 Прогноз погоды.

Культура

09.15 А.Генис. Письма из Америки.
09.40, 15.35 «От зорь июньских». Док.фильм.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.45 Сегодня.

Wtorek

4 grudnia

BT

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:15 «Страсти». Сериал (Италия).
10:00 Стадион.
10:30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
10:55 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
11:50 Слово Митрополита Филарета

на праздник Введения Богородицы в храм.
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:05 «Россия молодая». Худ. фильм (к/с им. М. Горького). 7-я серия.
14:15 Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
15:00 Новости.
15:15 «Дэнни, расскажи мне историю». Док. сериал (Международный Французский Канал).
15:25 «Сказки отца Кастора-2». Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16:10 «Пять чудес».
16:20 «5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 «Страсти». Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:35 «Москва - Минск».
19:00 «Несчастливый выигрыш». Худ. фильм (Международный Французский Канал).
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.

канал.
21:45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22:40 Спорт-курьер.
22:50 «Четыре танкиста и собака». Худ. фильм (Польша).
23:40 Новости.
23:55 Ток-шоу «Дела житейские».

OPT

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
08.15 Жди меня.
09.10 «С легким паром!».
09.40 «Кто хочет стать миллионером?».
10.35 «Непутевые заметки».
10.50 Библиомания.
15.00, 20.35 Сериал «Остановка по требованию».
16.00 Большая стирка.
17.25 Сериал «Ускоренная помощь».
18.00 «Земля любви». Сериал.
19.00 «Слабое звено».
20.00 Время.
21.45 Лубянка. «Приказано расстрелять».
22.30 Ночное «Время».
23.00 Цивилизация. Уолт Дисней.

23.30 «Ночная смена».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Сериал «Московские окна».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Фильм «Леди и разбойник».
18.00 Сериал «Московские окна».
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Комедия «Миллион - победителем».
22.00 Вести + Подробности.
22.30 Местное время. Вести-Москва.
22.40 Док. фильм «Оскар» за отвагу».
23.40 Фантастический фильм «Горец-3. Последнее измерение».
01.25 Прогноз погоды.

Культура

09.15 Золотой пьедестал.
09.40, 15.35 Документальный экран.
10.35 Дом актера. М.Лавровский.

11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 «Легенды дикого севера».
13.30 Вместе с Фадеем.
13.45 Дело житейское.
14.15 Власть факта.
14.30 Сценарий.
15.10 «Готовы или нет». Сериал.
16.30 «Российский курьер».
17.00 Археология.
17.50 Дворцовые тайны.
18.15 «Возвращение в Брайдсхед». Сериал.
19.05 «Последний трагик века».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 К 100-летию нобелевских премий.
20.40 «Доктор Фаустус».
Худ. фильм.
22.30 «Апокриф».

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 14.40, 17.35 Криминал.
05.20 Впрод.
05.35, 06.40, 14.30 Афиша.

05.40 Наши любимые животные.
05.45, 06.45 Пять минут с Новоженным.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.15 Карданный вал.
07.25 Фильм «Пираты Валтасара, или Ночь со Сталиным».
09.25 Алчность.
10.10 Шоу Елены Степаненко.
11.25 Сериал «Полицейские».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Домино»».
15.30 Сериал «Графиня де Монсоро».
16.35 Сериал «Мужская работа».
18.35 Герой дня.
18.55 1/16 финала Кубка УЕФА. «Локомотив» (Москва) - «Хапоэль» (Тель-Авив).
21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Арсенал» (Англия) - «Ювентус» (Италия).
23.50 Третий тайм.
00.50 Футбол. Лига чемпионов. «Байер» (Лeverкузен) - «Депортиво» (Испания).

Środa

5 grudnia

BT

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:15 «Страсти». Сериал (Италия).
10:00 Здоровье. Тележурнал.
10:30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11:00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.

12:15 Добрый день, Беларусь!
13:00 «Россия молодая». Худ. фильм (к/с им. М. Горького). 8-я серия.
14:15 Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
14:30 Время местное. Репортажи из провинции.
15:00 Новости.
15:15 «Дэнни, расскажи мне историю». Док. сериал (Международный Французский Канал).
15:25 «Сказки отца Кастора-2». Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16:10 «Пять чудес».
16:20 «5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 «Страсти». Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:35 Союзное вече.
19:00 Б. Линда в политическом детективе «Операция «Самум»» (Польша).
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.

21:45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22:35 Спорт-курьер.
22:45 «Четыре танкиста и собака». Худ. фильм (Польша).
23:40 Новости.
23:55 Криминальное досье.
0:20 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацим.
0:45 Боевик. Top teams сур. Женщины. «Безбизнесбанк» (Беларусь) - «Пеницилина» (Румыния).

OPT

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
08.15 «Земля любви». Сериал.
09.10 Сериал «Ускоренная помощь».
09.40 «Слабое звено».
10.35 «Непутевые заметки».
10.50 Библиомания.
15.00, 20.35 Сериал «Остановка по требованию».
16.00 Большая стирка.
17.25 Смехопанорама.
18.00 «Земля любви». Сериал.
19.00 Последний герой. «Любовь в тропиках».
20.00 Время.

21.45 Как это было. Землетрясение в Армении. 1988 год.
22.30 Ночное «Время».
23.00 «Крылья».
23.30 «Ночная смена».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Сериал «Московские окна».
09.05 «Два рояля».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Детектив «Жищники».
18.00 Сериал «Московские окна».
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Фильм «Мафия бессмертна».
22.00 Вести + Подробности.
22.30 Местное время. Вести-Москва.
22.40 Док. фильм «История Беловежских соглашений».
23.40 Фильм «Площадь Вашингтона».
01.45 Прогноз погоды.

Культура

09.15 Ток-шоу «Наобум».
09.40 «Господь дарует нам победу...» Док.фильм.
10.35 Кинопанорама.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 «Легенды дикого севера».
13.30 Вместе с Фадеем.
13.45 Пути Господни...
14.15 Чем живет Россия.
14.30 Блистательный Санкт-Петербург.
15.10 «Готовы или нет». Сериал.
15.35 Док.фильмы.
16.30 Машины времени.
17.00 Археология.
17.50 Кто мы?
18.15 «Возвращение в Брайдсхед». Сериал.
19.00 К юбилею Вероники Дударовой.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 К 100-летию нобелевских премий.
20.40 «Тех, кто погиб, считаю храбрее...».
21.05 «День командира дивизии». Худ.фильм.
22.30 Партитуры не горят.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 07.55, 14.40, 17.30 Криминал.
05.20, 07.15 Впрод.
05.35, 06.40, 14.30 Афиша.
05.40, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженным.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
08.25 Ох, уж эти дети!
09.25 Алчность.
10.05 Квартирный вопрос.
10.35 «Среда».
11.25 Сериал «Полицейские».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Домино»».
15.30 Приключенческий фильм «Командир счастливой «Щуки»».
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал «Мужская работа».
21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Ром» (Италия) - «Ливерпуль» (Англия).
23.50 Третий тайм.
00.50 Футбол. Лига чемпионов. «Нант» (Франция) - «Бавария» (Германия).

Czwartek

6 grudnia

BT

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!

7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 «Страсти». Сериал (Италия).
10:00 Телевитамины.
10:30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11:00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:05 «Россия молодая». Худ. фильм (к/с им. М. Горького). 9-я серия, заключительная.
14:30 Иснась. Духовная программа.
15:00 Новости.

15:15 «Дэнни, расскажи мне историю». Док.сериал (Международный Французский Канал).
15:25 «Сказки отца Кастора-2». Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16:10 «Пять чудес».
16:20 «5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 «Страсти». Сериал (Италия).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:30 Формула созидания. «Культура в жизни государства и общества».
18:45 Премьера телеэкрана. Д.Берримор и Д.Билс в комедийной мелодраме «Мысли, полные желаний» (США).
20:15 Судьба человека. «Семь Я».
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22:35 Спорт-курьер.
22:45 П.Андерсен в сериале «V?P» (США). 3-я серия.
23:30 Новости.
23:45 Королевская охота.

миллионером?».
10.35 «Непутевые заметки».
10.50 Библиомания.
15.05, 20.35 Сериал «Остановка по требованию».
16.00 Большая стирка.
17.25 «Сами с усами».
18.00 «Земля любви». Сериал.
19.00 «Слабое звено».
20.00 Время.
21.45 Человек и закон.
22.30 Ночное «Время».
23.00 «Сати».
23.30 «Ночная смена».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Сериал «Московские окна».
09.05 Сам себе режиссер.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Приключенческий фильм «Пираты XX века».
18.00 Сериал «Агентство НЛС».
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 Фильм «Красная жара».
22.00 Вести + Подробности.
22.30 Местное время. Вести-Москва.
22.40 Комедия «Я люблю тебя до смерти».
00.35 Прогноз погоды.

Культура

15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
15.15 «Готовы или нет». Сериал.

15.35 Док.фильмы.
16.15 «Писатель и море».
16.30 Экспедиция «Чиж».
17.00 Археология.
17.50 Парижский журнал.
18.15 «Любовь на земле». Сериал.
19.00 А.П.Чехов. «Шуточка».
19.15 Пятое клеймо.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 К 100-летию нобелевских премий.
20.40 Короткометражные худ.фильмы.
21.35 Культурная революция.
22.30 «Джазофрения».

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 14.40, 17.35 Криминал.
05.20, 07.15 Впрод.
05.35, 06.40, 14.30 Афиша.
05.40, 07.25 Наши любимые

животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженным.
05.50, 06.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
07.55 Очная ставка.
08.25 Путешествия натуралиста.
09.25 Своя игра.
10.10 Док-шоу «Я и моя собака».
11.25 Сериал «Полицейские».
13.20 Ток-шоу «Принцип «Домино»».
15.30 Сериал «Графиня де Монсоро».
16.35, 18.55 Сериал «Мужская работа».
18.35 Герой дня.
20.00 Внимание. Розыск!
21.55 Совершенно секретно.
23.20 Гордон.

**Polska redakcja
TV Grodno
zaprasza**

do obejrzenia programu

“Nad Niemnem”

dnia 4 grudnia br. o godz. 17.10
w telewizji białoruskiej

PRENUMERATA 2001

ZAPRENUMERUJ

Głos

CIESZ SIĘ ŻYCIEM

Indeks 63863

Piątek

7 grudnia

BT

6:00 Новости.
6:10 Доброе утро, Беларусь!
7:00 Новости.
7:10 Доброе утро, Беларусь!
8:00 Новости.
8:10 Доброе утро, Беларусь!
9:00 Новости.
9:10 «Бригады «Тигра». Сериал (Международный Французский Канал).
10:05 Сад мечты. Передача для дачников.
10:30 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
11:00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12:00 Новости.
12:15 Добрый день, Беларусь!
13:00 Л.Гурченко и О.Табаков в худ. фильме «Аплодисменты, аплодисменты...» («Ленфильм»).
14:15 Док...сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
14:30 Видеофильм «Я думал, что это никогда не случится со мной...»
15:00 Новости.
15:15 «Дэнни, расскажи мне историю». Док.сериал

(Международный Французский Канал).
15:25 «Сказки отца Кастора-2». Мультсериал (Международный Французский Канал).
15:40 «Маленькие Эйнштейны». Сериал для детей (Германия).
16:10 «Пять чудес».
16:20 «5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17:00 «Бригады «Тигра». Сериал (Международный Французский Канал).
18:00 Новости.
18:20 Зона Икс.
18:30 «Приказ». Худ.фильм («Беларусьфильм»). 1-я и 2-я серии.
20:40 Колыбельная.
21:00 Панорама. Информационный канал.
21:45 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22:40 Спорт-курьер.
22:50 Детективный сериал «Отряд по борьбе с мафией» (Испания).
0:05 Новости.
0:20 Белорусская двадцатка.

OPT

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
08.15, 18.00 «Земля любви». Сериал.
09.10 «Сами с усами».
09.40 «Слабое звено».
10.35 «Непутевые заметки».
10.50 Библиомания.
15.00 Сериал «Остановка по требованию».
16.00 Большая стирка.
17.25 Док.детектив «Алмазная цепь». Дело 2001 года.
19.00 Поле чудес.

20.00 Время.
20.35 Фильм «За последней чертой».
22.40 «Другое время».
23.35 Триллер «Тень сомнения».
РТР
08.00 Вести.
08.15 Сериал «Агентство НЛС».
09.10 «Новая «Старая квартира»».
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара».
16.00 Вести.
16.30 Фильм «Знакомство».
17.00 «Пресс-клуб».
18.00 Сериал «Агентство НЛС».
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести-Москва.
19.55 «30 лет Государственному центральному концертному залу «Россия». Гала-концерт.
22.20 Комедия «Третий не лишний».
23.55 Горячая десятка.
00.50 Прогноз погоды.

Культура

09.15 Партитуры не горят.
09.40, 15.35 «Земля Тургенева». Док.фильм.
10.40 «Последний трагик века».
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 «Сорок первый». Худ.фильм.
13.30 Вместе с Фадеем.
13.45 «Щелкунчик».
14.15 Чем живет Россия.
14.30 Малые музеи Санкт-Петербурга.
15.10 «Готовы или нет». Сериал.
16.35 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
17.00 Археология.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
05.10, 06.20, 14.35, 17.30 Криминал.
05.20, 07.15 Впрок.
05.35, 06.40, 14.30 Афиша.
05.40, 07.25 Наши любимые животные.
05.45, 06.45, 07.45 Пять минут с Новоженковым.
05.50, 06.50, 07.50 Большие деньги.
06.35, 07.40 Карданный вал.
08.00 Совершенно секретно.
09.25 Своя игра.
10.10 Внимание. Розыск!
11.25 Сериал «Полицейские».
13.25 «Продолжение следует...».
15.30 Комедия «Трын-трава».
18.35 Свобода слова.
20.10 Криминальная Россия.
21.50 Комедия «Мужской зигзаг».
23.35 Пепси-чарт.
00.15 Кома.

TVP-1

Понедельник

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Lassie; serial
10:10 Budzik
10:35 Kino Malucha
10:45 Kino Malucha
11:00 Zdarzyło się jutro; serial
11:50 Telezakupy
12:10 Od Jezusa do Chrystusa; serial dok.prod.USA
12:40 Unterwegs mit Susanne
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:25 Kontrasty - świat, ludzie, pieniądze
13:30 Rolnictwo na świecie
13:45 Plebania; serial TVP; powt.
14:15 Dom pełen zwierząt
14:30 Ekran z kwiatkiem
14:35 Telezakupy
14:50 Czas na komputer
15:05 Krajobraz z cisem
15:25 Sprawny być
15:35 www.media.spoko
16:00 Wiadomości
16:10 Sprawa dla reportera; powt.
16:45 Auto-mix
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:35 Klan; telenowela TVP
19:05 Sprawy rodzinne; serial
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Mój oczy szeroko otwarte
22:10 Teatr Telewizji - Zielta Setka
23:50 Monitor Wiadomości
0:15 Sportowy flesz
0:20 Dobre książki; magazyn
0:50 Wspomnienia upadłego anioła; film fab. prod. hiszp.
2:20 Zakończenie programu

Wtorek

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Hej, jesteście tak śmieszni jak Miś Fozzie; film
10:20 Jedyńeczka
10:50 Bajeczki Jedyńeczki
10:55 Mysia
11:05 Zdarzyło się jutro; serial
11:50 Telezakupy
12:05 Życie i śmierć Etyka w medycynie 21. wieku; serial
12:40 Unterwegs mit Susanne
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela TVP; powt.
14:15 Dom Muratora
14:35 Telezakupy
14:50 Kulisy wojska
15:00 Krajobraz z cisem
15:25 Europa jakiej nie znamy;
16:00 Wiadomości
16:10 Kwadrat
16:35 Kulisy PRL-u
17:05 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:35 Klan; telenowela TVP
19:05 Zwyczajni-niezwyčajni
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 J.A.G. Wojskowe Biuro Śledcze; serial prod.USA
22:00 Czas na dokument
22:35 Forum
23:20 Wrzuc Jedyńkę
23:32 Monitor Wiadomości
23:55 Sportowy flesz
0:05 Plus minus - magazyn ekonomiczny
0:30 Zakochani w Molly; film
2:05 Zakończenie programu

Środa

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Niezwykły przyjaciel; film
10:10 Jedyńeczka
10:40 Bajeczki Jedyńeczki
10:45 Mysia
11:00 J.A.G. Wojskowe Biuro Śledcze; serial prod.USA
11:50 Telezakupy
12:10 Roboty jak żywe film dok.
12:40 Unterwegs mit Susanne
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty - świat, ludzie, pieniądze
13:25 Samo życie
13:45 Klan; telenowela TVP
14:10 Medycyna 2001
14:35 Telezakupy
14:50 Tajemnice armii
15:15 Kwadrans na kawę
15:35 Bocznymi drogami
16:00 Wiadomości
16:10 Rewizja nadzwyczajna
16:35 Twarzą w twarz z Europą
17:00 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:35 Klan; telenowela TVP
19:05 Między nami
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Okruchy życia; film
22:50 Kronika kryminalna
23:10 Oblicza niedzieli
23:41 Monitor Wiadomości
0:05 Sportowy flesz
0:10 Czas na...kontrowersyjny dokument; Kanibale: Ludzkie mięso; dok. ang.
1:05 Przesłuchanie; fab.
2:45 Zakończenie programu

Czwartek

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda

9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Pippi; serial anim.
10:10 Budzik
10:35 Mysia
10:40 Kino Malucha
10:45 Kino Malucha
11:00 Okruchy życia; film
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:25 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela TVP
14:15 ZUS radzi
14:25 Telezakupy
14:50 Miliard w rozumie
15:15 Ryzyk fizyk
15:40 Ja i moje życie
16:00 Wiadomości
16:10 Babiniec
16:35 Euroexpress
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:35 Plebania; serial TVP
19:05 Decyzja należy do ciebie;
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Viper; serial prod.USA
22:05 Zawsze po 21-szej
22:40 Tygodnik polityczny Jedyńki
23:30 Monitor Wiadomości
23:55 Sportowy flesz
0:00 Pegaz
0:30 Ziolo na ulicy; film fab.
2:05 Zakończenie programu

Piątek

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Telezakupy
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:45 Witaj, Franklin
10:10 Jedyńeczka
10:40 Bajeczki Jedyńeczki
10:50 Mysia
11:00 Życie jak muzyka; telenowela prod.brazylijskiej
11:50 Telezakupy
12:10 Twórcy naszej tradycji;
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:25 Czas relaksu
13:45 Plebania; serial TVP; powt.
14:10 Plebania; serial TVP
14:40 Telezakupy
14:55 Jesteśmy...; z Wielkiej Brytanii
15:10 Dom Muratora
15:30 Minotaur czyli Sfinks
16:00 Wiadomości
16:10 Zobaczyć jak najwięcej; Angkor; film dok.
16:35 Szerokie tory
17:00 Raj
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:35 Plebania; odc.115; serial TVP
19:05 Randka w ciemno
19:45 Jaka to melodia?
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:10 Marzenia do spełnienia; serial
22:00 Graj z Kuroniem
22:35 Na żywo
23:20 Wrzuc Jedyńkę
23:32 Monitor Wiadomości
23:55 Sportowy flesz
0:05 Mroczne dziedzictwo; serial
0:50 Lano i Woodley rozrabiają
1:20 Żądze; serial prod.USA
1:50 Zakończenie programu

Sobota

7:30 Wszystko o działce i ogrodzie
8:00 Agrolinia
9:00 Wiadomości
9:12 Pogoda
9:15 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów; serial
9:40 Droga do św. Mikołaja
10:10 Cybermania
10:40 Walt Disney przedstawia
11:05 Walt Disney przedstawia
12:00 Poszukiwacze skarbów;
12:40 Lista przebojów
13:05 Z kamerą wśród zwierząt
13:35 Sekrety zdrowia
14:00 Wiadomości
14:10 Dwadzieścia jeden; teleturniej
14:45 Studio sport
16:30 Zwierzęta świata; serial dok.
17:00 Co Pani na to?
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedyńki
18:30 Plebania; serial TVP
19:00 Kochamy polskie serie; teleturniej
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Na linii ognia; film
23:20 Magazyn motoryzacyjny
23:45 Biały aligator; thriller USA
1:20 Edukacja dziewcząt w Czechach; film fab.prod. czeskiej;
3:10 Zakończenie programu

Niedziela

7:30 Proszę o odpowiedź
7:45 Przystanek Unia
8:35 Zwierzęta świata
9:05 Czarodziejski peryskop; serial
9:30 Teleranek
10:00 Królczek Żabka; film
11:00 Tydzień
11:35 Więzy krwi; serial prod.TVP
12:25 Od przedszkola do Opola;
13:00 Anioł Pański
13:10 Katolicki magazyn informacyjny
13:25 Od A do Zdrowia
14:00 Wiadomości
14:10 Dwadzieścia jeden; teleturniej
15:00 Studio sport
16:55 Wybierz teledysk
17:25 Widzę w kartach
18:00 Teleexpress
18:20 Dziennik telewizyjny
18:35 Lokatorzy; serial TVP
19:05 Śmiechu warte
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
21:05 Odpowiedź ci morze - serial
22:10 Gwiazdy w Jedyńce
22:50 Losowane audiotęte
23:00 Książę wielkiego miasta; film
1:45 Sportowa Jedyńka
2:05 Zakończenie programu

Sobota

8 grudnia

BT

7:00 Новости.
7:10 Сериал «Женщина в белом» (Международный Французский Канал).
8:05 «Великие женщины века». Фильм «Лорен Бекол» (США).
8:30 Иснась. Духовная программа.
9:00 Новости.
9:10 Экран индийского кино. «Бадшах».
12:15 Сад мечты. Передача для дачников.
12:40 Королевская охота.
13:10 Здоровье. Тележурнал.
13:35 Сериал «Ростов-папа» (Россия). 3-я серия.
14:25 «Храбрый портняжка». Мультфильм.
15:00 Новости.
15:15 Детективный сериал «Отряд по борьбе с мафией» (Испания).
16:40 Белорусская двадцатка.
17:05 Пять чудес.
17:35 Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Каштанка».
«Заяц, который любил давать советы», «Витамин роста».
18:20 «Деловые люди». Видеофильм.
18:40 Из достоверных источников.

19:00 Новости.
19:20 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни.
20:10 П. Андерсен в сериале «VIP» (США). 3-я серия.
21:00 Панорама.
21:50 Спорт-курьер.
22:00 К.Денев и М.Пикколи в мелодраме «Дневная красавица» (Франция).
23:40 Видимо-невидимо.
0:50 Сериал «Королева мечей» (Канада-Испания-Великобритания). 3-я серия.

OPT

07.00, 09.00, 14.00, 17.00 Новости.
07.10 «Малыш и Карлсон».
07.25 Слово пастыря.
07.45 Зов джунглей.
08.10 «Эх, Семеновна!».
08.50 Библиомания.
09.10 Смехопанорама.
09.45 Смак.
10.05 40 лет шутя. КВН. Фрагменты биографии.
11.00 В мире животных.
11.40 Здоровье.
12.20 «Чтобы помнили...». Олег Жаков.
13.00 «Крылья».
13.30 «Все о Микки Маусе».
14.10 Концерт группы «Иванушки International».
15.25 Детектив «Жаркое лето в Кабуле».
17.15 «Евгений Петросян приглашает...».
18.00 «Кто хочет стать миллионером?».
19.00 Последний герой. «Заговор».
20.00 Время.

20.30 Что? Где? Когда?
21.40 Боевик «Большой переполох в маленьком Китае».
23.35 Фильм «Страна гор и равнин».

РТР

07.00 «Папа, мама, я - спортивная семья».
07.45 «Телепузики».
08.10 «Золотой ключ».
08.30 «Здоровье и жизнь».
09.00 «Почта РТР».
09.30 Доброе утро, страна.
10.05 «Сто к одному».
10.55 Ток-шоу «Рядом с тобой».
11.55 «Маленькие тайны большой политики. Распад». Док.фильм.
13.00 Вести.
13.20 Комедия «Иван Бровкин на целине».
15.00 Алла Пугачева. «Вспомяная Рождество...».
17.00 Моя семья.
17.55 «Аншлаг».
19.00 Вести.
19.25 Зеркало.
20.00 Фильм «Отчаянный».
22.05 Фильм «Крикуны».
00.15 Прогноз погоды.

Культура

09.10 Мультфильмы.
09.50 Мой цирк.
10.15 Бабушкины рецепты.
10.30 Золотой пьедестал.
11.00 Графоман.
11.25 Чудеса погоды.
11.50 «Иванов катер». Худ.фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 «Время музыки».
14.10 «Двоймовочка». Мультфильм.

14.40 «Кино Европы: второй Голливуд». Док.сериал.
15.40 Телетеатр. Классика.
16.30 «Романтика ромansa».
17.05 «Майские цветы». Сериал.
18.00 Сферы.
18.40 Новая театральная гостиная.
19.35 «Исторические концерты».
20.10 В вашем доме.
20.55 Личные воспоминания о большой жизни.
21.15 «Мексисто». Худ.фильм.

НТВ

05.25 Комедия «Трын-трава».
07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 21.00 Сегодня.
07.15 «Улица Сезам».
07.40 Мультфильм «Варежка».
07.50 Большие родители.
08.20 Без рецепта.
09.15 Криминал.
09.50 «Женский взгляд».
10.25 Квартирный вопрос.
11.25 Фильм «Приезжая».
13.25 Путешествия натуралиста.
14.00 Своя игра.
15.25 «Продолжение следует...».
16.15 Шоу Елены Степаненко.
17.05 Остросюжетный фильм «Досье «Пеликан»».
19.45 Сериал «Мужская работа».
21.30 Профессия - репортер.
22.15 Фильм «Фаринелли-кастрат».
00.30 Цвет ночи.

Недзила

9 grudnia

BT

7:00 Новости.
7:15 Сериал «Женщина в белом» (Международный Французский Канал).
8:05 «Агромир». Информационно-аналитическая программа.
8:30 «Арсенал». Программа об армии.
9:00 Новости.
9:10 Мультиклуб.
9:35 Фильм-сказка «Вероника» (Румыния).
11:10 «Все нормально, мама!» Развлекательная программа.
11:55 Телевитамины.
12:25 Сериал «Королева мечей» (Канада - Испания - Великобритания). 3-я серия.
13:15 Судьба человека. Казимир и Адельфина.
13:45 «Радуга над Витебском». Вокально-хореографический ансамбль «Малая земля Живецкая» (Польша).
14:10 Док...фильм «Я не печалюсь... Максим Богданович». К 110-летию со дня рождения поэта.
14:45 «И другие официальные лица».
15:00 Новости.
15:15 Мир и мы.
15:35 В.Павлов и А.Жарков в остросюжетном фильме «Не будите спящую собаку» (Россия).
17:45 Криминальное досье.
18:10 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.
18:40 «Время местное». Репортажи из провинции.

19:10 Планета «АРТ».
19:40 Телебарометр. Прогноз погоды.
20:00 Панорама.
20:35 Спорт-курьер.
20:45 Наше любимое кино. Музыкальная комедия «Антон Иванович сердится» («Ленфильм»).
22:00 Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).
23:30 Молодые дизайнеры в программе «Новая коллекция».

OPT

07.00, 09.00, 14.00, 17.00 Новости.
07.10 Армейский магазин.
07.35 «Русалочка».
08.00 Утренняя звезда.
08.50 Библиомания.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.05 Док.детектив «Алмазная цепь». Дело 2001 года.
10.35 Клуб путешественников.
11.15 Детектив «Тайны отца Даулинга».
12.15 «Сами с усами».
12.50 Умники и умники.
13.15 Сокровища Кремля.
13.30 «Черный плащ».
14.10 Комедия «Искренне Ваш...».
15.50 Живая природа.
17.20 «Кумиры. Испытание славой».
17.50 Комедия «Три плюс два».
19.30 Боевик «Сломанная стрела».
21.30 Времена.
22.45 Сериал «X-files».
23.40 Фильм «Механик».

РТР

07.25 «Телепузики».
07.50 Русское лото.
08.40 «ТВ Бинго шоу».
09.20 Доброе утро, страна.
10.00 Сам себе режиссер.
10.55 «Городок-ретро».
11.35 Федерация.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести.

13.20 Диалоги о животных.
14.25 «Вокруг света».
15.30 «Том и Джерри».
16.05 «Комиссар Рекс». Сериал.
17.10 ТВ Бинго новости.
17.15 «Аншлаг».
18.20 «Городок».
19.00 Вести недели.
19.55 Фильм «Зависть богов».
22.35 Сериал «Твин Пикс».
23.40 «Спорт за неделю».
00.40 Прогноз погоды.

Культура

09.10 Мультфильмы.
09.50 «Аттестат зрелости».
10.15 Недлинные истории.
10.30 Ток-шоу «Наобум».
11.00 Тем временем.
11.25 Чудеса погоды.
11.50 «Тени забытых предков».
Худ.фильм.
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.10 За семью печатями.
14.55 В мире танца. «Вахтанг».
16.20 Необыкновенный Образцов.
17.05 «Майские цветы». Сериал.
18.00 Звездные годы «Ленфильма».
18.40 Экология литературы.
19.30 «Лягушка-путешественница». Мультфильм.

19.40 Собрание исполнений.
20.15 Блеф-клуб.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 При свечах. «Все слова, слова, слова...».
22.05 «Терпение Мерз». Худ.фильм.

НТВ

05.15 Фильм «Приезжая».
07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15 «Улица Сезам».
07.40 Пепси - чарт.
08.25 Ох, уж эти дети!
09.15 «Вкусные истории».
09.35 Шоу Елены Степаненко.
10.25 Криминальная Россия.
11.25 Комедия «Девушка без адреса».
13.25 Служба спасения.
14.00 Своя игра.
15.25 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.20 «Женский взгляд».
16.55 Очная ставка.
17.35 Боевик «Стиратель».
20.00 Намедни.
21.15 Куклы.
21.30 Боевик «Скорый суд».
23.40 Журнал лиги чемпионов.

066
ZADZWOŃ

Mieszkańcy Grodna
mogą zamieścić
ogłoszenia lub
pozdrowienia w Głosie
dzwoniąc pod
całodobowy numer
telefonu 066, a rachunek
za ogłoszenie
otrzymacie wraz z
rachunkiem za telefon.

Poniedziałek**3 grudnia**
TVP 2

8:20 Na granicy życia i śmierci;
8:50 Studio urody
9:00 PROGRAM LOKALNY
9:30 Na dobre i na złe; serial
10:30 Tadeusza nikt nie rusza
czyli 30 lat w służbie telewizji;
11:40 Prawosławie w Meksyku
12:25 Życie na gorąco; serial
14:00 Panorama
14:10 Ich pięcioro; serial
14:55 Ponad czasem; serial
15:20 Świat przyrody; serial
16:15 Krzyżówka 13-latków -
czyli Światowid
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:20 Pogoda
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Va banque; teleturniej
20:25 Europejczycy
20:55 Śpiewające Fortepiany
22:00 Panorama
22:35 Polska bez fikcji; film
23:15 Wielki Szu; film
0:55 IX Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć
Filmowych-Camerimage 2001
1:05 Muzyczne spotkanie
2:00 Letnie życzenia, zimowe
marzenia; film fab.prod.USA;
3:25 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Muzyczna programka.
08 00 Muzyczny serial.
08 25 Serial dla młodzieży.
08 50 "Zir Amerika". Serial
09 45 "Asy z klasa". Serial
10 40 "Cudo любви". Serial
11 30 "Prosto ljubow". Serial
12 30 4x4. Autojournal.
13 30 Życzeńny serial.
14 25 Rozwlekaczka progr.
15 20 Medyczny serial.
15 50 Dostаточно захотеть.
15 50 Serial dla młodzieży.
16 15 Muzyczny serial.
16 40 Fond Polsat.
16 45 Informacja.
17 10 "Zir Amerika". Serial
18 05 "Cudo любви". Serial
18 35 "Cudo любви". Serial
19 30 Publicznicestwa progr.
19 45 Informacja.
20 10 "Dika luna". Serial
21 05 Teleturniej.
22 00 Hudożestwenny film.
00 00 Era biznesa.
00 00 Informacja.
00 30 Hudożestwenny koment.
00 50 Bumerang.
01 20 "Ostatnia Miss". Serial
02 35 Muzyka.

Białystok

08 00 Muzyczny serial.
09 00 Utręenny serial.
09 35 "Luboj cenoi". Serial
10 25 Knihi z wierznej polki.
10 30 Italijanskie miniatyry.
10 45 Jazyk kino.
11 00 Serial pr-wa Polysii.
11 45 Teleturniej na bis.
12 15 "Saga Dzeksonov". Serial
13 00 Eto tema.
13 15 Tragedii.
14 15 Kowalskij priglashaet.
15 05 "Klan". Telenowella
16 00 "Minty". Serial
16 25 Teleturniej.
17 30 "Vne vremeni". Film
18 15 Regionalny serial.
18 50 Publicznicestwa progr.
19 00 Obiektiv.
20 00 "Priem u Dona". Film
21 30 Teleturniej.
22 00 "Manet shou". Serial
22 30 Obiektiv.
23 00 Eto tema.
23 15 "Mračnoe nasledstvo".
Serial pr-wa SSHA.
00 00 Nochnoj dżaz.

Polonia

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Polskie smaki; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Klan; telenowela TVP;
10:05 Program dla młodych
widzów
10:30 Jest jak jest; serial TVP
11:00 M jak miłość; serial TVP;
11:40 Kochamy polskie serie;
teleturniej; powt.
12:10 Tadeusza nikt nie rusza
czyli 30 lat w służbie telewizji;
13:00 Wiadomości
13:10 Wojownik sztuki
13:30 Mój Toruń
13:40 Historie; Rycerze i mnisi
14:05 Kółko; film animowany
14:10 Klan; telenowela TVP;
14:35 Zbyt wielkie serce; film
15:25 XIII baran; film
15:30 Dymną przez deskę;
16:00 Wiadomości
16:10 Czego ziemia nie urodzi;
film dokumentalny
16:35 Koncert
17:25 Serial animowany dla dzieci
17:30 Kundle i reszta; serial
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:30 Sportowy tydzień
19:30 Klan; telenowela TVP
20:00 Polacy na Białorusi
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wszystkie pieniądze
świata; serial
21:55 Muzyka łączy pokolenia
22:40 Wszędzie można znaleźć
swoje miejsce; reportaż
23:05 Program krajoznawczy
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Ze sztuką na ty
0:45 Magazyn muzyczny
1:10 Fryderyk Chopin - Pieśni

Wtorek**4 grudnia**
TVP 2

8:25 Na granicy życia i śmierci;
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Doktor z alpejskiej
wioski; serial
10:50 Wielka odmiana; serial
11:45 Znaki czasu
12:10 Morten Korch - Nad
Spokojną Wodą; serial
12:40 Zawód weterynarz
13:10 Święta wojna
13:30 Podróże kulinarne
14:00 Panorama
14:10 Ich pięcioro; serial
14:55 Ponad czasem; serial
15:25 30 ton! - lista, lista przebojów
16:15 Krzyżówka 13-latków -
czyli Światowid
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:20 Pogoda
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Va banque; teleturniej
20:25 Europejczycy
20:55 Śpiewające Fortepiany
22:00 Panorama
22:35 Polska bez fikcji; film
23:15 Wielki Szu; film
0:55 IX Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć
Filmowych-Camerimage 2001
1:05 Muzyczne spotkanie
2:00 Letnie życzenia, zimowe
marzenia; film fab.prod.USA;
3:25 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Muzyczna programka.
08 00 Muzyczny serial.
08 25 Serial dla młodzieży.
08 50 "Zir Amerika". Serial
09 45 "Asy z klasa". Serial
10 40 "Cudo любви". Serial
11 30 "Prosto ljubow". Serial
12 30 4x4. Autojournal.
13 30 Życzeńny serial.
14 25 Rozwlekaczka progr.
15 20 Medyczny serial.
15 50 Dostаточно захотеть.
15 50 Serial dla młodzieży.
16 15 Muzyczny serial.
16 40 Fond Polsat.
16 45 Informacja.
17 10 "Zir Amerika". Serial
18 05 "Cudo любви". Serial
18 35 "Cudo любви". Serial
19 30 Publicznicestwa progr.
19 45 Informacja.
20 10 "Dika luna". Serial
21 05 Teleturniej.
22 00 Hudożestwenny film.
00 00 Era biznesa.
00 00 Informacja.
00 30 Hudożestwenny koment.
00 50 Bumerang.
01 20 "Ostatnia Miss". Serial
02 35 Muzyka.

Białystok

08 00 "Анатолій". Serial
08 30 Muzyczny serial.
09 00 Regionalny serial.
09 35 "Luboj cenoi". Serial
10 25 Knihi z wierznej polki.
10 30 Urok francuskiego języka.
11 00 Serial pr-wa Polysii.
11 50 Teleturniej.
12 15 "Gospoia posol". Serial
13 05 Eto tema.
13 20 Dokumentalny serial.
14 15 Rozwlekaczka progr.
15 05 "Klan". Serial
16 00 "Taistwennyj arhiv".
Serial pr-wa SSHA.
16 25 "Vne vremeni". Serial
18 15 Regionalny serial.
18 50 Obiektiv.
19 30 Publicznicestwa progr.
20 00 Teleturniej.
20 55 Muzyka F. Шопена.
21 35 Teleturniej.
22 00 "Manet shou". Serial
22 30 Obiektiv.
23 00 Eto tema.
23 15 Pogonia za złotem.
00 10 "Адская жара". Film

Polonia

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Gość Jedyński; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Klan; telenowela TVP
10:05 Program dla młodych
widzów
10:30 Jest jak jest; serial TVP
11:00 M jak miłość; serial TVP;
11:40 Kochamy polskie serie;
teleturniej; powt.
12:10 Tadeusza nikt nie rusza
czyli 30 lat w służbie telewizji;
13:00 Wiadomości
13:10 Wojownik sztuki
13:30 Mój Toruń
13:40 Historie; Rycerze i mnisi
14:05 Kółko; film animowany
14:10 Klan; telenowela TVP;
14:35 Zbyt wielkie serce; film
15:25 XIII baran; film
15:30 Dymną przez deskę;
16:00 Wiadomości
16:10 Czego ziemia nie urodzi;
film dokumentalny
16:35 Koncert
17:25 Serial animowany dla dzieci
17:30 Kundle i reszta; serial
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:30 Sportowy tydzień
19:30 Klan; telenowela TVP
20:00 Polacy na Białorusi
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wszystkie pieniądze
świata; serial
21:55 Muzyka łączy pokolenia
22:40 Wszędzie można znaleźć
swoje miejsce; reportaż
23:05 Program krajoznawczy
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Ze sztuką na ty
0:45 Magazyn muzyczny
1:10 Fryderyk Chopin - Pieśni

Środa**5 grudnia**
TVP 2

8:20 Na granicy życia i śmierci;
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Doktor z alpejskiej
wioski; serial
10:45 Zupelnie niewiarygodne
12:15 Po prostu żyć
12:35 Zawód weterynarz-serial
13:00 Wieczór z Jagielskim
14:00 Panorama
14:10 Ich pięcioro; serial
14:55 Ponad czasem; serial
15:20 Pr.dla młodzieży
15:40 Matki, żony i kochanki;
serial TVP
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:25 Święta wojna
17:55 Życie do poprawki; serial
18:45 IX Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć
Filmowych-Camerimage 2001
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Teleturniej
20:30 Muzyczne maksymy
21:00 M jak miłość; serial TVP
22:00 Panorama
22:35 Linia specjalna
23:15 Gloria; film fab. USA;
1:35 Zrozumieć piękno; film
2:30 Football, football
2:55 Ogólnopolski Przegląd
Piosenek Autorskiej - OPPA 2000
3:50 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Muzyczna programka.
08 00 Muzyczny serial.
08 25 Serial dla młodzieży.
08 50 "Solnechnyj patrul". Serial
09 45 "Żertwy korabiekrusheniya". Serial
10 40 "Cudo любви". Serial
11 35 "Prosto ljubow". Serial
12 30 "Adam i Ewa". Serial
13 00 "Cudo любви". Serial
13 30 Życzeńny serial.
14 25 Teshou.
15 20 "13 uastok". Serial
15 55 Serial dla młodzieży.
16 20 Muzyczny serial.
16 40 Fond Polsat.
16 45 Informacja.
17 10 "Makgajver". Serial
18 05 "Cudo любви". Serial
18 35 "Cudo любви". Serial
19 30 Publicznicestwa progr.
19 45 Informacja.
20 05 "Dika luna". Serial
21 00 "Adam i Ewa". Serial
21 35 "Mird Plokhix". Serial
22 00 Hudożestwenny film.
23 55 Era biznesa.
00 00 Informacja.
00 25 Puls biznesa.
00 45 Nochnoe kino.
01 45 Muzyka na bis.

Białystok

08 00 Muzyczny serial.
09 00 Dobry dzień.
09 35 "Luboj cenoi". Serial
10 25 Knihi z wierznej polki.
10 30 Peizazi.
10 45 Jazyk kino.
11 00 Serial pr-wa Polysii.
11 45 Teleturniej.
12 15 "Polisheische iz Tomas".
Serial pr-wa SSHA.
13 00 Eto tema.
13 15 Dokumentalny serial.
13 45 Otkryt nowy mir.
14 10 "Kostek". Serial
14 35 Teleturniej.
15 05 "Klan". Serial
16 00 "Taistwennyj arhiv".
Serial pr-wa SSHA.
16 25 Regionalny tel.jur.
16 40 Obiektiv.
16 45 Listok kalendarja.
17 00 Panorama.
17 30 "Vne vremeni". Serial
18 15 Regionalny serial.
19 00 Obiektiv.
20 00 Wieczorne kino.
21 30 Teleturniej.
22 00 "Manet shou". Serial
23 00 Eto tema.
23 20 Nochnoe kino.
00 50 Dokumentalny serial.

Polonia

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Gość Jedyński; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Klan; telenowela TVP
10:05 Magazyn dla młodych
widzów
10:25 Awantura o Basie; serial
10:55 Sukces; serial TVP
11:20 Pieronie czy ci nie żal?;
film dokumentalny
12:10 Pegaz
12:35 Ludzie listy piszą; powt.
13:00 Wiadomości
13:10 W solnym uzdrowisku;
13:25 Wieści polonijne; powt.
13:40 Dobre książki; magazyn
14:10 Klan; telenowela TVP;
14:35 Forum
15:25 Osobliwości
15:40 Suwaszczyzna piękna
jak baśń
16:00 Wiadomości
16:10 Podróże kulinarne
16:35 Muzyka łączy pokolenia
17:20 Deja Vu; film animowany
17:30 Raj; magazyn katolicki
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:30 Magazyn dla młodych
widzów; powt.
18:50 Poszukiwanie skarbów;
serial animowany dla dzieci
19:20 Koncert; film
19:35 Klan; telenowela TVP;
20:00 Dzień jak co dzień
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Fucha; film obyczajowy
22:05 Program rozrywkowy;
22:45 L'arhetto; film
22:55 Marinka; j
23:15 Forum Polonijne;
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Ogród sztuki

Czwartek**6 grudnia**
TVP 2

8:20 Na granicy życia i śmierci;
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 W labiryncie; telenowela
10:05 Doktor z alpejskiej
wioski; serial
10:50 Godspell; musical
12:30 Zawód weterynarz-serial
13:00 Stalek szalony czyli
płyniemy w rejs wyborczy cz.1
14:00 Panorama
14:10 Ich pięcioro; serial
14:55 Ponad czasem; serial
15:20 Ale para Felek i Klara
15:45 Matki, żony i kochanki;
serial TVP
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:25 Daleko od szosy; serial
18:45 IX Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć
Filmowych-Camerimage 2001
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Teleturniej
20:30 W cieniu Kremla;
21:00 M jak miłość; serial TVP
22:00 Panorama
22:35 997-magazyn kryminalny;
23:15 Z Archiwum X; serial
0:05 Bunt na okręcie; serial
1:50 Chińska karta; film
2:40 Godspell; musical
4:15 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Muzyczna programka.
08 00 Muzyczny serial.
08 25 Serial dla młodzieży.
08 50 "Solnechnyj patrul". Serial
09 45 "Żertwy korabiekrusheniya". Serial
10 40 "Cudo любви". Serial
11 35 "Prosto ljubow". Serial
12 30 "Adam i Ewa". Serial
13 00 "Cudo любви". Serial
13 30 Życzeńny serial.
14 25 Rozwlekaczka progr.
15 10 "Medowe gody". Serial
15 50 Serial dla młodzieży.
16 15 Muzyczny serial.
16 40 Fond Polsat.
16 45 Informacja.
17 10 "Solnechnyj patrul". S.
18 05 "Cudo любви". Serial
18 35 "Cudo любви". Serial
19 30 Publicznicestwa progr.
19 45 Informacja.
20 10 "Dika luna". Serial
21 05 "Adam i Ewa". Serial
21 35 "3 uastok". Serial
22 10 "Ally Makbilly". Serial
23 35 Telewizyjne sled-
stwennoe biuro.
00 00 Era biznesa.
00 05 Informacja.
00 30 Puls biznesa.
00 50 "Priyateli". Serial
01 20 Nochnoe kino.
03 25 Muzyka na bis.

Białystok

08 00 Muzyczny serial.
09 00 Dobry dzień.
09 35 "Luboj cenoi". Serial
10 25 Knihi z wierznej polki.
10 30 Peizazi.
10 45 Teleturniej.
11 00 "Solnechnyj patrul".
Serial pr-wa Polysii.
11 45 Teleturniej.
12 15 "Czerne tuchi". Serial
13 00 Eto tema.
13 15 Mird sadov.
13 45 U sebia.
14 10 "Kostek". Serial
14 35 Teleturniej.
15 05 "Klan". Serial
16 00 "Shkola masterov".
Serial pr-wa Anglii.
16 25 Regionalny serial.
16 40 Obiektiv.
17 30 "Vne vremeni". Serial
18 15 Programma советов.
18 30 Reportaz.
19 00 Obiektiv.
19 30 Cykl reportazey.
20 00 Polska voleibolnaya
liga.
22 00 Serial pr-wa Polysii.
23 00 Obiektiv.
23 30 Eto tema.
23 15 "Povest o Perle
Harbore". Film pr-wa SSHA.
00 50 Skazhi eto gromko.

Polonia

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Gość Jedyński; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Złotopolscy; telenowela
10:10 Program dla dzieci
10:25 Program muzyczny dla
dzieci
10:30 Słoneczna włócznia;
serial prod.polsko-niemieckiej;
11:00 Ty, co w ostryj swiecznik
bramie; dramat prod. polskiej
12:15 Program rozrywkowy;
13:00 Wiadomości
13:10 Rząd Polski 1939 - 1945;
14:10 Złotopolscy; telenowela
14:35 Tygodnik polityczny
Jedyński; powt.
15:25 Erwin Sówka
16:00 Wiadomości
16:10 Nie tylko dla
komandosów; reportaż; powt.
16:35 O Mari Konopnickiej w
Zamowcu
17:00 Historia obyczaj; Mój
dom, moja twierdza cz. 3;
17:25 Pegaz
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:35 Program dla dzieci; powt.
18:45 Program dla dzieci
19:05 Program dla dzieci
19:25 Marutka; film
19:35 Złotopolscy; telenowela
20:00 Nasz przyjaciel Mietek -
mój przyjaciel Papież; cz. 8;
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Teatr Telewizji
22:15 Graj piękny Cyganie
23:05 Smak sukcesu
23:30 Panorama

Piątek**7 grudnia**
TVP 2

8:20 Na granicy życia i śmierci;
8:50 Studio urody
9:00 Program lokalny
9:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Europejczycy
10:30 Zaginionie skarby
10:55 Zwirowany Fred; film
12:30 Zawód weterynarz-serial
13:00 Stalek szalony czyli
płyniemy w rejs wyborczy cz.2
14:00 Panorama
14:10 Ich pięcioro; serial
14:55 Ponad czasem; serial
15:20 Moge wszystko
15:40 Matki, żony i kochanki;
serial TVP
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:10 Agent nr 1; dramat
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Cztery pancerni i pies;
serial TVP;
21:00 Śpiewające Fortepiany
22:01 Panorama
22:35 Wieczór z Jagielskim
23:25 Wiecoteka Dorosłego
Człowieka
0:00 Straznik prawa; film
1:35 Maszyna; film fab.
3:05 Niedokończony utwór na
pianole; film
4:45 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Muzyczna programka.
08 00 Muzyczny serial.
08 25 Serial dla młodzieży.
08 50 "Solnechnyj patrul". Serial
09 45 "Żertwy korabiekrusheniya". Serial
10 40 "Cudo любви". Serial
11 35 "Prosto ljubow". Serial
12 30 "Adam i Ewa". Serial
13 00 "Cudo любви". Serial
13 30 Życzeńny serial.
14 25 Rozwlekaczka progr.
15 10 "Medowe gody". Serial
15 50 Serial dla młodzieży.
16 15 Muzyczny serial.
16 40 Fond Polsat.
16 45 Informacja.
17 10 "Zir Amerika". Serial
18 05 "Cudo любви". Serial
18 35 "Cudo любви". Serial
19 30 Publicznicestwa progr.
19 45 Informacja.
20 10 "Dika luna". Serial
21 05 Życzeńny serial.
22 00 Hudożestwenny film.
23 55 Era biznesa.
00 00 Informacja.
00 25 Puls biznesa.
00 45 Nochnoe kino.
02 25 Płazyby.
02 55 Muzyka.

Białystok

08 00 Muzyczny serial.
09 00 Regionalny serial.
10 05 "Światy". Serial
11 00 Teleturniej.
11 30 "Princ". Film
13 00 Ciel путешествия.
14 00 Sokrowishnica.
14 25 Genialne żywotne.
14 55 Dokumentalny serial.
15 25 Teleturniej.
16 00 "Tajnyj arhiv". Film
16 30 Rozwlekaczka progr.
17 15 Sastliwego путешествия.
17 35 Sledoplyt.
18 00 Regionalny serial.
19 00 Obiektiv.
20 00 Teleturniej.
21 00 Festiwal młodej
kultury.
21 40 Teleturniej bis.
22 00 Regionalny serial.
22 30 Obiektiv.
23 00 "Tancujacy s volkami".
Film pr-wa Polysii.
00 35 Muzyka w kino.

Polonia

7:00 Kawa czy herbata
8:30 Gość Jedyński; powt.
8:45 Kawa czy herbata
9:00 Wiadomości
9:15 Krakowskie Przedmieście 27
9:25 Kawa czy herbata
9:40 Złotopolscy; telenowela
10:10 Program dla dzieci
10:25 Program muzyczny dla
dzieci
10:30 Słoneczna włócznia;
serial prod.polsko-niemieckiej;
11:00 Ty, co w ostryj swiecznik
bramie; dramat prod. polskiej
12:15 Program rozrywkowy;
13:00 Wiadomości
13:10 Rząd Polski 1939 - 1945;
14:10 Złotopolscy; telenowela
14:35 Tygodnik polityczny
Jedyński; powt.
15:25 Erwin Sówka
16:00 Wiadomości
16:10 Nie tylko dla
komandosów; reportaż; powt.
16:35 O Mari Konopnickiej w
Zamowcu
17:00 Historia obyczaj; Mój
dom, moja twierdza cz. 3;
17:25 Pegaz
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:35 Program dla dzieci; powt.
18:45 Program dla dzieci
19:05 Program dla dzieci
19:25 Marutka; film
19:35 Złotopolscy; telenowela
20:00 Nasz przyjaciel Mietek -
mój przyjaciel Papież; cz. 8;
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Teatr Telewizji
22:15 Graj piękny Cyganie
23:05 Smak sukcesu
23:30 Panorama

Sobota**8 grudnia**
TVP 2

8:00 Echa tygodnia;
8:30 Magazyn dla niepełnospr.
9:00 Program lokalny
10:00 Doogie Howser, lekarz
medycyny; serial prod.USA
10:25 Psi świat; serial
10:50 Nie tylko dla komandos.
11:15 Kęciola
11:35 Zwirowany Fred; serial
12:05 Arka Noego
12:30 Kino bez rodziców;
13:00 Tootsie; komedia
15:00 Familiada; teleturniej
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Wielka gra
17:00 Śpiewające Fortepiany;
18:00 30 ton! - lista, lista przebojów
18:30 IX Międzynarodowy
Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć
Filmowych-Camerimage 2001
19:30 Panorama
20:00 Krzysztof Krawczyk &
Goran Bregovic-Mój przyjacielu
20:55 Kraj się śmieje;
21:50 Słowo na niedzielę
22:00 Panorama
22:35 Lot czarnego anioła; film
0:20 Jak upolować mężczyznę,
czyli seks w wielkim mieście;
serial prod.USA
0:50 Nemezis; film
2:20 Cześć, Mamol!; czarna
komedia prod. USA
3:45 Zakończenie programu

Polsat

07 00 Rozwlekaczka progr.
08 00 Twój lekarz.
08 15 Dostаточно захотеть.
08 30 Religioznyj serial.
09 00 Muzyczny serial.
10 00 "Taistwennyj rytsar".
Serial pr-wa SSHA.
10 15 Serial dla młodzieży.
10 40 Rozwlekaczka progr.
12 00 Filmy dla dzieci.
15 00 Rozwlekaczka progr.
16 00 4 x 4. Autojournal.
16 30 Informacja.
16 45 Rozwlekaczka progr.
17 45 "В кругу тайн". Serial
18 35 "Asy z klasa". Serial
19 30 Informacja.
20 05 Teleturniej.
21 00 "Medowe gody". Serial
21 50 "Grachikovy". Serial
22 20 "Ostatnia Miss". Serial
23 40 Hudożestwenny film.
01 35 "Povesti iz sklepa".
Serial pr-wa SSHA.
02 10 Erotyczny film.
03 50 Nochnoe kino.
04 30 Muzyka na bis.

Białystok

08 00 Muzyczny serial.
09 00 Regionalny serial.
10 05 "Światy". Serial
11 00 Teleturniej.
11 30 "Princ". Film
13 00 Ciel путешествия.
14 00 Sokrowishnica.
14 25 Genialne żywotne.
14 55 Dokumentalny serial.
15 25 Teleturniej.
16 00 "Tajnyj arhiv". Film
16 30 Rozwlekaczka progr.
17 15 Sastliwego путешествия.
17 35 Sledoplyt.
18 00 Regionalny serial.
19 00 Obiektiv.
20 00 Teleturniej.
21 00 Festiwal młodej
kultury.
21 40 Teleturniej bis.
22 00 Regionalny serial.
22 30 Obiektiv.
23 00 "Tancujacy s volkami".
Film pr-wa Polysii.
00 35 Muzyka w kino.

Polonia

7:00 Pogotowie przyjeździe; film
8:00 Echa tygodnia;
8:30 Eurofolk - Sanok; zespół
9:00 Wiadomości
9:15 Kropka; serial
9:45 Czerwony Kapturek
10:10 Program dla dzieci
10:35 Potopowe kłopoty; film
10:45 Plebania; serial TVP;
11:10 Anima; Mirosław Kijowicz;
11:30 Uczmy się polskiego;
12:05 Klan; telenowela TVP;
12:30 Klan; telenowela TVP;
12:55 Klan; telenowela TVP;
13:25 Ogród Barbary; film
14:00 Wielkie żarcie;
14:25 Mapeciatka; serial
14:50 Kolorowe nutki;
15:00 Magazyn historyczno-
kulturalny
15:30 Piraci; teleturniej
16:00 Jest jak jest; serial
16:30 Program historyczny
17:00 Program poradnikowy
17:20 Tam gdzie jesteśmy;
18:00 Telexpress
18:20 Gość Jedyński
18:30 Co przed nami
19:00 Na dobre i na złe; serial
19:55 Program krajoznawczy
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Do widzenia wczoraj;
komedia
22:35 Koncert;
23:30 Panorama
23:50 Sport-telegram
0:00 Benefis Olgerda
Łukaszewicza
1:00 Marinka;
1:20 Na dobre i na złe; serial
2:15 Przygody Misia Colargola;
2:30 Wiadomości; powt.
3:

VII Konkurs Historyczny „Dzieje Polski”

Stowarzyszenie Polska Macierz Szkolna zaprasza do udziału

Regulamin Konkursu

W konkursie mogą wziąć udział uczniowie szkół podstawowych i średnich w wieku 15 — 17 lat, zamieszkujący na Białorusi, którzy posługują się poprawną polszczyzną i posiadają umiejętność pisaną po polsku, znają historię i kulturę Polski oraz swojego regionu.

Tradycyjnie konkurs odbywa się w trzech etapach. **Pierwszy etap** — zaoczny. Pytania do pierwszego etapu drukujemy w tym numerze. **Drugi etap** będzie również miał charakter zaoczny. Zostaną do niego zakwalifikowani tylko ci uczniowie, którzy w pierwszym etapie uzyskają co najmniej 25 punktów z 30 możliwych. Zwycięzcy drugiego etapu zostaną zaproszeni do udziału w **trzecim**, który odbędzie się w Grodnie. Uczestnicy finału w obecności jury konkursu będą musieli wykazać się znajomością historii Polski i swojego regionu.

Odpowiedzi do 1 etapu prosimy nadsyłać do 10 stycznia 2002 roku na adres:
230023 Grodno, ul. Budzionnego 48 A
Polska Macierz Szkolna
Konkurs Historyczny

Terminy kolejnych etapów

II etap - do 20.02.2002r.

III etap - marzec 2002r.

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody rzeczowe i książkowe.
GRAND PRIX konkursu - indeks studenta Wydziału Humanistycznego Akademii Podlaskiej bez egzaminów wstępnych.

Zestaw pytań na I etap Konkursu Historycznego „Dzieje Polski”

1. Wymień rodzaje sejmików w Rzeczypospolitej w XVI — XVIII w. oraz ich funkcje

2. Co się wydarzyło w 1447r.

1109r.

1039r.

1384r.

1525r.

1241r.

1018r.

1308r.

1493r.

1505r.

1770r.

1658r.

1846r.

1885r.

1652r.

3. Kim byli:

Piotr Ściegienny.

Jakub Świnka.

Zbigniew Oleśnicki.

Bezprym.

Hugo Kołłątaj.

Jan Kochanowski.

Stanisław Żółkiewski.

Konrad Mazowiecki.

Ulrich von Jungingen.

Marcin Kromer.

4. Wytlumacz pojęcia:

wojna popia.

egzekucja praw i dóbr.

wojny głodowe.

rokosz.

bracia polscy.

dysydenci.

Wielka Emigracja.

Insurekcja.

traktat trzech czarnych orłów.

5. Postanowienie *neminem captivum nisi iure victum* oznacza:

Po raz pierwszy umieszczono je w przywileju: nieszawskim - koszyckim — czerwińskim — jedlnieńsko-krakowskim — brzeskim — piotrkowskim;

Wystawionym w roku: 1355 — 1422 — 1388 — 1430 — 1433 — 1454 — 1496 — 1505 — 1573 — żadne z wymienionych.

6. Pierwsze biskupstwo misyjne na ziemiach polskich utworzono w..... roku.

7. Jadwigę Andegaweńską koronowano na królową Polski w..... roku.

8. U szeregu chronologicznie unie polsko-litewskie: grodzieńska — horodelska — krewska — lubelska — mielnicka — wileńska — wileńsko-radońska.

9. Regalia to

10. Godność prymasa w Polsce po raz pierwszy uzyskał

..... w roku.

11. Wyjaśnij genezę i znaczenie terminu Galicja:

12. Prawa kardynalne to:

13. Konfederacja barska zawiązana została w roku:

14. Wymień władców Polski, którzy abdykowali:

15. Podaj najważniejsze postanowienia sejmu niemego z 1717r.

16. *Liberum veto* oznacza

17. Kraj Przywiślański to

18. Jerzy Giedroń jest twórcą

19. W okresie rządu Władysława Grabskiego (1923-1925) udało się rozwiązać dwa ważne problemy: reformę rolną oraz stosunki między państwem a Kościołem rzymskokatolickim. Na czym polegały rozwiązania? Reforma rolna

Konkordat (umowa między państwem a Kościołem)

20. Czym był majowy zamach stanu?

-Przewrotem faszystowskim

-Partijną rewolucją pałacową

-Antyparlamentarnym puczem wojskowym

-Zamachem stanu mającym zahamować rosnące wpływy prawicy

21. Wymień nazwiska szefów rządów czterech państw, którzy 30 września 1938 roku w Monachium zawarli ze sobą układ. Jak najkrócej podaj postanowienia układu i wyjaśnij na czym polegało jego znaczenie: szefowie rządów:

postanowienia układu:

znaczenie układu:

22. Podziemny Związek Harcerstwa Polskiego w okresie okupacji hitlerowskiej działał pod kryptonimem:

23. Powstanie warszawskie toczyło się przez dni:

- 30 (od 2 sierpnia do 2 września 1944)

- 60 (od 1 sierpnia do 30 września 1944)

- 63 (od 1 sierpnia do 2 października 1944)

24. W skład Sejmu (1952-1989) wchodziły trzy partie polityczne, jedno koło poselskie oraz grupa posłów bezpartyjnych. Wymień pełne nazwy partii:

25. Jakie wydarzenia nazwano „Polskim Czerwcem 76”?

26. Narodziny „Solidarności” miały miejsce:

- w Gdańsku 17 września 1980 roku

- w Radomiu 25 czerwca 1976 roku

- 13 grudnia 1981 roku

27. Jakim aktem prawnym 13 grudnia 1981 roku wprowadzono na terenie całego kraju stan wojenny?

28. Wymień wszystkich kolejnych Polaków, laureatów nagrody Nobla

29. Kim są

Leszek Miller.

Karol Wojtyła.

Aleksander Kwaśniewski.

Jerzy Buzek.

Andrzej Wajda.

30. W jakich latach państwo polskie nosiło nazwę PRL.

WŁASNYM PRZYKŁADEM

Wspomnienia o śp. ks. infułacie Wacławie Piątkowskim, wikariuszu generalnym diecezji pińskiej, w 10-tą rocznicę jego śmierci

Ksiądz Wacław Piątkowski był wspaniałym przykładem człowieka i kapłana.

- Zapamiętałem go z tej strony, że między innymi bardzo dbał o rezydencję w parafii — wspomina ks. bp Antoni Dziemiński. - Nawet i uzyskując pozwolenie na odwiedzenie rodziny za granicą wyjeżdżał na bardzo krótko. Wracał po kilku dniach i mówił, że wierni go potrzebują. Nawet po ciężkiej operacji, przebytej w starszym wieku (miał 76 lat), w krótkim czasie wrócił do parafii i pełnił posługę na plebani.

W latach 70-80. minionego wieku sytuacja Kościoła w diecezji jak i w kraju była ciężka. Ze 180 księży, przed wojną, na terenach diecezji pińskiej pozostało tylko 12, w starszym wieku. Młodym kandydatom do seminarium władza ateistyczna przeszkadzała w zdobywaniu formacji kapłańskiej. W warunkach realnego niebezpieczeństwa pozbawienia Kościoła duszpasterzy, ks. Wacław Piątkowski zorganizował podziemne seminarium, w czasie istnienia którego do kapłaństwa przygotował około 10 kandydatów. Między innymi sprawiło to, że władze ateistyczne zwiększyły ilość zezwoleń dla kandydatów z Białorusi do seminarium. Był pozbawiony możliwości korzystania z prasy i innych środków masowego przekazu. Z tego powodu nawiązywał szerokie kontakty z ludźmi po- przez korespondencję. Dziesiątki listów przed świętami, a i w ciągu roku, wysyłał do tych, którzy byli nie tylko jego znajomymi, ale i do osób szukających prawdy i Boga.

- Miałem szczęście ponad 3 lata być blisko z ks. Wacławem Piątkowskim — mówi ks. bp Antoni Dziemiński. - Mimo podeszłego wieku podczas formacji nie oszczędzał się. Wychowywał nie tyle słowem, ile własnym przykładem. Jego dzień pracy rozpoczynał się o godz. 5.30 i kończył po 22.00.

Wacław Piątkowski ur. w 1902r. w parafii Jasionówka k. Białegostoku, w głęboko religijnej wielodzietnej rodzinie katolickiej. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości i zdobyciu niezbędnej specjalizacji jako młody nauczyciel został skierowany do wsi Miłowidy koło Stonimia, gdzie pracował 2 lata. Następnie dwa lata uczył się prywatnie języków obcych, mieszkał i pracował w Warszawie.

W 1926r. usłyszawszy głos Pana wzywający go do służby w Kościele przybył do Seminarium Duchownego w Pińsku. Mimo dwutygodniowego spóźnienia, po rozpoczęciu roku akademickiego, po zdanych egzaminach bp Zygmunt Łoziński przyjął go na pierwszy rok formacji. Po roku nauki, jako wzorowy i zdolny alumn, został wysłany na studia teologiczne do Rzymu. Swoją pierwszą podróż do Stolicy Piotrowej odbył razem z bp Zygmunt Łozińskim. Studiował teologię moralną w Papieskim Ateneum na Lateranie. Rok przed ukończeniem studiów, będąc w Pińsku, poprosił ordynariusza o święcenia kapłańskie. Motywował prośbę tym, że będąc na studiach w Rzymie jako kapłan chciałby odprawić msze

święte na grobach apostołów i pierwszych męczenników Kościoła. Święcenia kapłańskie przyjął w 1931r. z rąk ordynariusza diecezji bp Zygmunta Łozińskiego. Po roku wrócił do diecezji ze stopniem doktora teologii. Biskup Łoziński już nie żył.

Jako młody kapłan został kapłanem nowego ordynariusza bp Kazimierza Bukraby i wicerektorem seminarium duchownego w Pińsku. Z powodu wakatu par. Starojelnia w woj. nowogródzkiej został w krótkim czasie przez ordynariusza wysłany tam na duszpasterza. Niepełna rok w trudnych warunkach duszpasterzował w parafii. Parafianie zapamiętali go jako gorliwego duszpasterza, katechetę, który bardzo pobożnie sprawował czynności liturgiczne.

Następna nominacja była na rektora kościoła farnego w Nowogródku, kapłana ss. Nazaretanek i prefekta w gimnazjum. Możemy domyślać się, że dla części błogosławionych ss. męczenniczek nazaretanek on w swoim czasie był kapłanem. Podczas tej posługi wierni pamiętają jego gorliwość w służbie Bożej, takt i głęboką wiedzę teologiczną. Kolejną nominacją była na prefekta szkół w Brześciu i pierwszego duszpasterza nowo utworzonej parafii w dzielnicy Kijówek. Zbudował tam kaplicę, która później, po zabranii kościoła parafialnego przez ateistyczne władze, około 50 lat była jedyną świątynią w tym mieście. Jednocześnie postarał się o plac i zalał fundamenty pod budowę nowego kościoła. Dalsze prace budowlane uniemożliwiła wojna. Przez cały okres wojny był duszpasterzem w mieście. Przeżył śmierć dziekana brzeskiego, rozstrzelanego przez gestapo i wielu księży z okolicznych parafii.

Ratując dusze ludzi nie raz narażał własne życie. Opo- wiadał, że pewnego razu wezwany do umierającego, szedł przez teren działań wojennych, a kule i pociski padały przed i za nim... Wstawał się u władz okupacyjnych za aresztowanymi księżmi, co niemal nie kosztowało go życia. Opatrywał sakramentami świętymi chorych na tyfus i inne zakaźne choroby, nie zważając na własne zdrowie. Posługę duszpasterską niósł każdemu, kto o to prosił — niezależnie od narodowości. A w Brześciu, za okres wojny, wielu ich — żołnierzy, jeńców, uciekinierów — przeszło na wschód i na zachód.

Po wojnie z powodu choroby i wyjazdu ordynariusza diecezji za granicę został wikariuszem generalnym diecezji pińskiej w jej części należącej do BSSR. Przeżył szantaż władz komunistycznych obliczony na zastraszanie księży, opuszczenie parafii i wyjazd za granicę. Nie- licznymi księżmi, którzy pozostali przy życiu po represjach stalinowskich i hitlerowskich, prosił, by pozostawali na parafiach z wiernymi. Ale z powodu wyjazdu niektórych za granicę podczas repatriacji, przeniosł się w okolice Mińska i przez pewien okres czasu pełnił posługę w parafiach Iwieniec, Pierśaj, Wołma, Kamiń, Rubieżewice. Następnie został duszpasterzem w parafii Niedźwiedzica koło Baranowicz po ks. Piotrze Bujnie,

Ks. Wacław Piątkowski podczas celebry mszy św. w kościele Farnym w Nowogródku

którego podczas wojny hitlerowcy zamordowali w Koldyczewie.

Po roku został aresztowany przez władze komunistyczne, osadzony w więzieniu w Mińsku i zmuszany do złożenia zeznań o szpiegostwie na rzecz Watykanu. Podczas śledztwa był męczony. O nikłym posiłku przez 18 dni — kawałek chleba i kubek gorącej wody, pozbawiony snu, przetrzymywany w mokrej zawilgoconej celi 1x1m, po 18 dniach stracił przytomność. Wezwany lekarz więzienny stwierdził śmiertelne zmęczenie, wyniszczenie organizmu. Bez wyroku sądu został skazany na 10 lat przymusowych łagrów w Kazachstanie. Otrzymał karę w stieplagu w Kazachstanie, często razem z więźniami kryminalistami. Ostatnie lata przed zwolnieniem przeżywał w tzw. łagrze dla inwalidów. Cieszył

się, że nieraz mógł zmylić czujność ochrony i w nocy niejednokrotnie wymknąć się poza obóz z posługą duszpasterską do pobliskich wiosek, gdzie mieszkali zesłańcy-katolicy.

W tym czasie, po aresztowaniu w par. Niedźwiedzica, wszystko zostało konfiskowane, a kilku mieszkańców poddając się kłamliwej agita- cji komunistów zrabowało to, co pozostało. Większość wier- nych, mimo bezbożnej propa- gandy i nacisku władz, zachowywała się godnie, obro- niła kościół przed zamknię- ciem i dewastacją: przez całą zimę odprawiając przed zamkniętymi drzwiami kościoła nabożeństwa na śniegu. W niedziele i święta pamię- tali także o swoim duszpa- sterzu, wysyłając paczki żywnościowe do więzienia.

Po śmierci Stalina, po 7 la- tach łagrów, został zwolnio- ny. Wrócił do swoich parafian

i do śmierci już pozostał pro- boszczem w parafii Nie- dźwiedzica. Obsługiwał też inne parafie: Lachowicze, Krzywoszyn, Luniniec, Lipsk, Hancewicze. Przyjmo- wał wiernych z Bobrujska, Ślucka, Mohylewa i innych miast.

-Zapamiętałem ks. Wacła- wa jako człowieka pracowite- go i szlachetnego. U tego ka- płana było coś z duchowości benedyktyńskiej: w wolnym czasie lubił wykonywać pra- ce fizyczne — mówi ks. bp Antoni Dziemiński.

Ksiądz pracował w polu, przy przygotowaniu opału na zimę. Opowiadał, jak to było w Brześciu. W takich ak- cjach nigdy nie brakowało mu pomocników.

Zawsze szanował dobre imię człowieka. Nie obma-

wiał ludzi, nawet jeżeli zda- rzała się potrzeba zajęcia stanowiska lub wypowie- dzenia swojego zdania wobec pewnej osoby lub sytuacji - mówił ogólnie, nie podając szczegółów, miejsca i osoby.

Jego ulubionymi pieśniami był śpiew religijny „Gdy idziemy poprzez świat chwalmy Boga” i harcerska pieśń „Myśmy przyszłością narodu”. Ta druga pieśń w ustach sędziwego starusz- ka wywoływała nieraz u przypadkowych słuchaczy zdziwienie. Jednak teraz, na tle pozytywnych zmian w Kościele, któremu służył, doceniamy prawdziwość tych słów.

Miał poczucie sacrum i ni- gdy w świątyni nie prowadził na dialogu głos. Nawet ży- czeń imiennych nie przy- mował w prezbiterium, w ko- ściele, tylko czasem w zakry- stii, a najczęściej na plebani.

W diecezji pozbawionej re- alnych możliwości rządów przez ordynariusza, ks. Wa- cław jako wikariusz general- ny odpowiadał za koordyna- cję działalności duszpaster- skiej. Organizował dni sku- pienia dla kapłanów, co mie- siaż w innej parafii. Czynił to gorliwie przez wiele lat.

Był dobrym organizato- rem, mądrym kierownikiem i odpowiedzialnym rządcą. Dostrzegał również każdą oso- bę. Umiał zaangażować do akcji duchowieństwo i rów- nież dobrze współpracował z laikatem. Zmarł 30 listopa- da 1991r.

Pracy duszpasterskiej i świadectwu własnym ży- ciem takich kapłanów za- wdzięczamy między innymi wiare przekazaną naszemu pokoleniu.

Ucisk i przemoc nie złamały

Śp. ks. Prałat Grzegorz Kołosowski Surodził się w 1910r. w parafii Nowa Mysz koło Baranowicz. Po ukończe- niu gimnazjum wstąpił do seminarium duchownego w Pińsku. Po latach for- macji seminaryjnej otrzymał w 1939r. święcenia kapłańskie i został skierowa- ny jako wikary do parafii w Nieświeżu. Służbę kapłańską pełnił od początku i do ostatnich swoich dni w tej jednej parafii. Szczególne ciężkim był dla niego okres wojny. Za to, że nie oddał wład- dzom niemieckich dzwonów i piszczał- lek organu z kościoła oraz inne wykro- czenia przeciwko regulaminowi okupa- cyjnemu ks. Grzegorz został aresztowa- ny, wsadzony do więzienia i skazany na śmierć. Jednak dzięki pomocy jeńca wojennego, Rosjanina, udało mu się jej uniknąć.

Temu właśnie pasterzowi zawdzię- czamy ocalone piękno nieświeskiej świątyni. W czasie działań wojennych dach kościoła całkowicie spłonął. Wy- siłkami duszpasterza w tym samym roku jeszcze do zimy został położony no- wy dach.

W pierwszych latach powojennych władze ateistyczne, chcąc pozbawić ka- tolików na Białorusi duszpasterzy, uży- wały wobec nich szantażu, pogroźek, stosowały inne kary. Niektórzy księ- ża ulegli tej presji i opuścili placówki duszpasterskie wyjeżdżając z częścią swoich parafian za granicę.

Przez pewien czas był w niepewności i ks. Grzegorz. Niektórzy jego koledzy z seminarium zostali zamordowani przez hitlerowców, inni aresztowani i wywiezieni przez komunistów do wię- zienia na Syberii. Miał w pamięci głos kolegi nawołujący księdza do wyjazdu za granicę: „Grzesiu, wyjeżdżaj! Bez- bożnicy ciebie zamęczą”. Przez chwilę pozostawał w niepewności. Nawet ze- brał rzeczy do wyjazdu. Dodał mu otu- brą parafianin, który pewnego dnia go odwiedził. Powiedział: „Jeszcze w ciągu minionych stuleci Nieśwież nigdy nie został bez katolickiego kapłana”. Te sło-

Obraz „Ostatnie Wieczery” w ołtarzu głównym w kościele w Nieświeżu

wa wystarczyły, aby ks. Grzegorz został do końca swoich dni w parafii nieświe- skiej. Przez cały czas obsługiwał także inne parafie w powiecie nieświeskim, stołpeckim, kleckim, kopylskim, śluc- kim i innych miastach, które nie miały duszpasterza.

Odczuwał dotkliwą presję władz ate- istycznych. Plebania kościelna była za- brana przez rząd. Mieszkał u ludzi (z czasem z trudem udało się rozbudować garaż na mieszkanie dla księdza).

Dbął o porządek w kościele. Był bar- dzo punktualny i życzliwy. Właściwie większość miasta znała tego księdza. Przy spotkaniu mu się kłaniali. To było niezwykle, ponieważ propaganda ate- istyczna w tych czasach nieustannie pracowała nad zniesławieniem du- chownego w oczach ludzi, w celu pozba- wienia go wpływu na wiernych. Miał ku temu ogromne możliwości finanso- we, przygotowany zespół ludzi i środki masowego przekazu, które znajdowały

się wyłącznie w rękach ateistycznych władz.

Podobnie jak i inni księ- ża wprowadzał w kościele zmiany w liturgii po II Soborze Watykańskim.

Zatroskany o przyszłość kościoła ks. Grzegorz pomagał kandydatom do ka- płanstwa w osiągnięciu upragnionego celu: dla niektórych znajdował możli- wość oficjalnego wstąpienia do semina- rium w Rydze, innym umożliwiał przy- gotowanie do kapłaństwa w konspira- cji, przyjmował do pracy przy kościele.

Ekumenizm praktycznie stosował w pracy duszpasterskiej i w życiu, na co dzień. Był w dobrej przyjaźni z miej- scowym duszpasterzem prawosław- nym. Odwiedzali się wzajemnie, a z okazji świąt składali sobie życzenia. Ta przyjaźń była pozytywnie przyjmo- wana przez wiernych, była dla nich przykładem, jak przy różnicy wyznań żyć w przyjaźni.

Na uwagę zasługuje podjęty w ostat- nich latach trud nad odnowieniem ob- razu w głównym ołtarzu. Obraz potrze- bował konserwacji od dawna. Na proś- bę duszpasterza zebrano dużą sumę pieniędzy potrzebną na pokrycie koszt- ów. Konserwacji dokonali fachowcy z Moskwy.

Przez ostatnie lata pełnił w diecezji obowiązki zastępcy wikariusza gene- ralnego.

Ucisk i przemoc nie złamały tego człowieka. Do końca odznaczał się optymizmem i humorem. Zmarł 4 grudnia 1991r.

Ocalone zabytki po naszych przod- kach zawdzięczamy tym ludziom; któ- rzy troszczyli się o przetrwanie tych skarbów, a wiarę przodków zawdzię- czamy pasterzom, którzy przez mazo- lny trud, modlitwę, wyrzeczenia i cier- pienie osobiste szczepiali ją w sercach ludzkich. Jednym z nich był wieloletni duszpasterz nieświeski - ks. Prałat Grzegorz Kołosowski.

Zapisała Tatiana ZALESKA

PIEKŁO REPRESJI

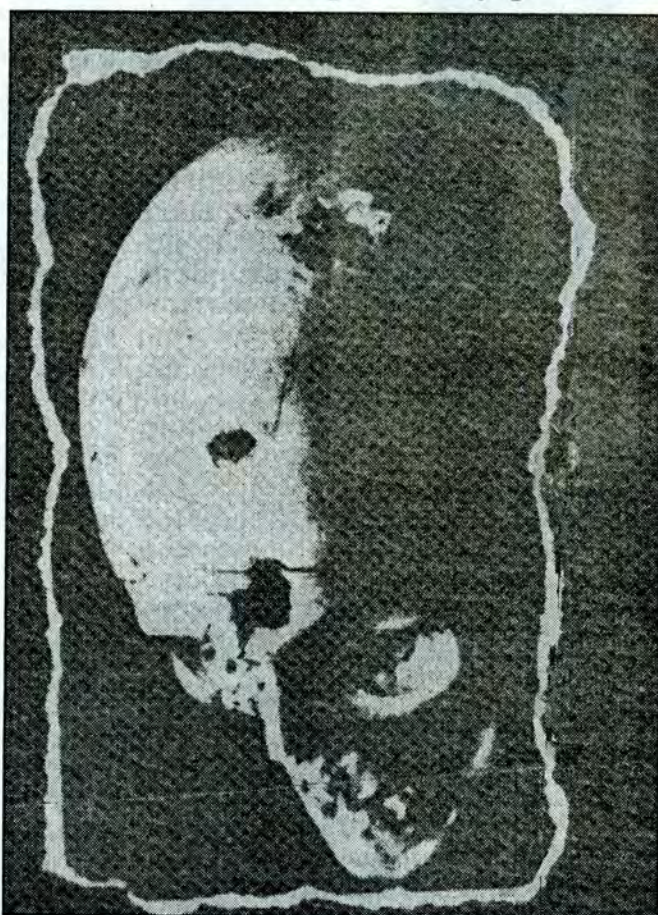
Zapomniany prowizor Zbigniew Stępniewski

Na początku II wojny światowej, w 1939r., armia Związku Radzieckiego na terytoriach wschodnich województw Polski (Zachodnia Białoruś i Ukraina) wzięta do niewoli i internowana około 15 tys. polskich oficerów. Zostali wywiezieni do ZSRR i zamknięci w obozach koncentracyjnych.

Wiosną 1940r. zgodnie z postanowieniem CK WPK (b) i osobistą dyrektywą Stalina większość z nich rozstrzelano. Wśród internowanych i pomordowanych oficerów polskich nie mało było pracowników medycznych i farmaceutycznych. Imiona wielu z nich opublikował lekarz I. Gliński w słowniku biograficznym wydanym w 1997 roku. Ale te dane zebrane przez autora nie są pełne. Na przykładzie Grodna wiadać, że straty przedwojennego personelu medycznego były bardziej znaczące. Do liczby ofiar represji stalinowskich należy również zapomniany dziś prowizor Zbigniew Stępniewski.

Urodził się 2 stycznia 1910r. w Grodnie. Jego ojciec, Edward Stępniewski (1879-1944), pracował jako kierownik najstarszej w Grodnie farnej (byłej jezuickiej) apteki, był znany działaczem społecznym, merem miasta. Pod jego wpływem syn po ukończeniu gimnazjum w 1930r. wstąpił na wydział farmaceutyczny Uniwersytetu Warszawskiego. Miesiąc przed ukończeniem studiów ożenił się z Bronisławą Pauliną Morawską. Ślub odbył się 26 maja 1934r. w kościele warszawskim św. Józefa Oblubieńca.

Po odebraniu dyplomu magistra farmacji Stępniewski został powołany do wojska polskiego, skierowany do szkoły podoficerskiej

w celu przedszkolenia wojskowomedycznego. Pod koniec 1935r., po roku nauki, został zwolniony do rezerwy z oceną „bardzo dobry kierownik apteki”. Przyznano mu stopień podchorążego rezerwy sanitarny.

Po powrocie do Grodna Z. Stępniewski zaczął pracować w aptece ojca jako prowizor. Niedługo przed wybuchem II wojny światowej znów powołano go do wojska. Po przeszkoleniu otrzymał stopień oficerski i wrócił na poprzednie stanowisko do apteki. Prowizor Tamara Szumska z Sopotu, która pracowała wtedy w tej aptece, wspomina o nim jako o skromnym człowieku, wspaniałym spe-

cialiście szanowanym przez ludność.

W sierpniu 1939r. w związku z atakiem Niemiec na Polskę Z. Stępniewski jako podporucznik rezerwy został powołany do wojska polskiego. Prawdopodobnie przydzielono go do 3 Okręgowego Szpitala Wojskowego rozmieszczonego w Grodnie w Nowym Zamku. Powołano do wojska również jego ojca, mimo podeszłego wieku.

W połowie września, na mocy porozumienia z Niemcami, na terytorium Polski wkroczyła armia ZSRR. Ochronę polskiej granicy wschodniej powinno było zabezpieczyć stworzone w kwietniu 1939r. zgrupowanie wojskowe „Grodno”,

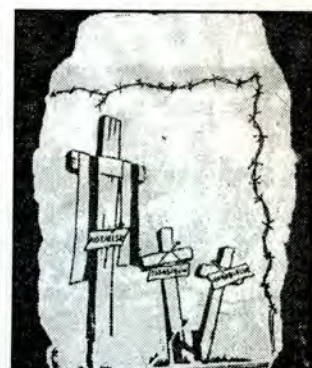
na czele którego stał dowódca 3 Okręgu Wojskowego gen. brygady Józef Olszyna-Wilczyński. Jednak przed początkiem ataku sowieckiego zgrupowanie to na rozkaz z Warszawy rozwiązano i zaczęto się cofać w kierunku Węgier i Rumunii.

Do tego czasu armia niemiecka zagarnęła zachodnią część Polski. Dlatego dowódcy 3 Okręgu i część pododdziałów wojskowych zmienili kierunek odwrotu na Litwę, która jeszcze nie była okupowana. Razem z nimi odstępował na Wilno szpital wojskowy. Napisano o tym we wspomnieniach przydzielonego do niego lekarza rezerwy Czesława Płatakisa. Żona gen. Olszyny-Wilczyńskiego - Alfreda wskazuje nawet datę ewakuacji - 14 września. Ale na granicy cały personel szpitala został internowany przez władze litewskie. Prawdopodobnie w taki sposób ojciec i syn Stępniewscy trafili do jednego z obozów dla jeńców pod Wilnem. Ojcu z wielkim trudem udało się uciec, a synowi sądzone było przejść przez piekło represji stalinowskich.

Kiedy na Litwę weszły wojska sowieckie, zostały przekazane im obozy jeńców. Z rozkazu NKWD Z. Stępniewskiego, jak wielu innych polskich oficerów, wywieziono do ZSRR. Dla nich w listopadzie 1939r. stworzono specjalne obozy w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku. Do tego ostatniego skierowano Z. Stępniewskiego. Było to nieduże miasteczko położone na południowy wschód od Charkowa. W kilku budynkach byłego klasztoru, otoczonego wysoką ścianą, utrzymywano 3920 więźniów, wśród nich 400 lekarzy.

W tym obozie Z. Stępniewski spotkał się z bratem T. Szumskiej, porucznikiem artylerii Michałem Szumskim, o czym ten powiadomił w liście do siostry w Grodnie. Tu również znajdowali się lekarze Grodzieńskiego Szpitala Wojskowego - Kazimierz Maciejewski i Wacław Pańcierzynski. Ten ostatni zdołał uciec i wrócić do Grodna. O tragicznym losie polskich oficerów więzionych w sowieckich łagrach dowiedzano się dopiero w 1990r. Wtedy na mocy pozwolenia prezydenta ZSRR M. Gorbaczewa przekazano do Polski niektóre materiały o ich masowych rozstrzeliwaniach. W zachowanych spisach NKWD w sprawie starobielskiego obozu Z. Stępniewski jest wspomniany pod nr. 3132. Jego nazwisko w tłumaczeniu na język rosyjski podano zniekształcone: „Stemi-jewski”. W szeregu polskich książek o tragedii w Katyniu, w spisach więźniów obozu w Starobielsku, wielokrotnie wspomniany jest podporucznik Zbigniew Stępniewski, 1910r. urodzenia.

Więźniowie byli utrzymywani w Starobielskim obozie do dnia 5 maja 1940r., który potem na mocy rozkazu z Moskwy został zlikwidowany. Przy życiu zostało tylko 79 z nich. Los pozostałych tajnie wywiezionych w nieznanym kierunku dotychczas dokładnie nie jest znany. Według T. Szumskiej Z. Stępniewskiego, jak i jego brata, rozstrzelali pracownicy NKWD w Charkowie. Taką opinię podtrzymują również niektórzy więźniowie tego obozu. Oświadczają nawet, że odbyło się to pod Charkowem w miejscowości Dziergacze. Jednak organy bezpieczeństwa Rosji

i Ukrainy trzymają to w tajemnicy.

Tragicznym był również los E. Stępniewskiego. Po ucieczce z obozu ukrywał się na terytorium Litwy, ponieważ bał się represji ze strony sowieckich i niemieckich władz. Do Grodna wrócił dopiero na początku 1944r. i przez jakiś czas pracował w swojej byłej aptece, co potwierdza T. Szumska. Był związany z AK. Za pomoc partyzantom został aresztowany przez władze niemieckie i został skierowany do obozu koncentracyjnego Stutthof, gdzie w maju 1944r. zginął.

Po wojnie żona Z. Stępniewskiego razem z dzieckiem i jego starszy brat Janek z rodziną wyjechali z Grodna do Polski. Na katolickim cmentarzu została mogiła Stępniewskich, ale na pomniku nagrobnym nie napisano, kto został tam pochowany.

W aptece, w której kiedyś pracowali ojciec i syn Stępniewscy, teraz otwarto ekspozycję muzealną. Dla upamiętnienia ofiar represji politycznych potrzebne są zdjęcia i dokumenty. Cenne materiały zostały wysłane przez Centralne Archiwum Wojskowe z Polski. W dalszych poszukiwaniach prosimy o pomoc czytelników.

Fiodor IGNATOWICZ

Cyrulicy i medycy

Podróż przez historie polskiej medycyny

ciąg dalszy z nr. 47

FRANCISZEK JAWDYŃSKI
Pionierska operacja raka szyi

Franciszek Jawdyński

Franciszek Jawdyński (1851-1896) studiował na Wydziale Lekarskim Cesarskiego Uniwersytetu, potem uczył się u prof. Juliana Kosińskiego. W latach 1886-95 był ordynatorem w Szpitalu Przemienienia Pańskiego w Warszawie, a po śmierci

Matlakowskiego objął oddział w Szpitalu Dzieciątka Jezus. Na oddziale tym mówiono wyłącznie po polsku. Był wszechstronnym chirurgiem i miał wielu uczniów. Jawdyński doszedł do wielkiej wprawy w operacjach szyi. W 1888r. ogłosił w „Gazecie Lekarskiej” operację usunięcia guza (raka pierwotnego) szyi wraz z mięśniami i naczyniami. Była to pierwsza tego typu operacja na świecie. Jawdyński opisał ten zabieg po polsku. W piśmiennictwie medycznym zabieg ten nazwany jest operacją Crile'a, który opisał ją dopiero w 1906 roku.

Jawdyński pewnego dnia został wezwany do lekarza do Kielc, który miał ropną chorobę kolana. Operując go, skaleczył się i zachorował tego samego dnia. Zdaniem lekarzy zakaził się noszącą i zmarł.

ROMUALD WĘGLÓWSKI
Chirurg żołnierzy Piłsudskiego

Gdy kończyła się I wojna światowa, do Zamościa sprowadziła się z Moskwy rodzi-

Romuald Węglowski

na Węglowskich. Głowa rodziny, Romuald Węglowski (1876-1935), był chirurgiem.

2 września 1918r. zaciągnął się do polskiej armii. Ośmiem miesięcy później został ordynatorem chirurgii szpitala wojskowego w Zamościu. Przełożeni napisali o nim krótko: „Prawy, otwarty charakter, nadzwyczaj zręczny chirurg, wyszkolenie wojskowe bardzo dobre”.

W 1919 roku wybuchła wojna polsko-bolszewicka. Węglowski w szpitalu, który znajdował się blisko frontu,

uratował tysiące młodych żołnierzy. Uzyskał „osobiste uznanie naczelnego wodza J. Piłsudskiego” („Kurier Lwowski”, 28. XI. 1935r.).

Po zwolnieniu ze służby wojskowej Węglowski przenosił się do Lwowa (ściągała tam wówczas niemal cała śmietanka towarzyska Polski). Węglowski operował najtrudniejsze przypadki. Ale miał także zainteresowania pozamedyczne: jeździł konno, pasjonował się automobilizmem, malował. Lubił słuchać muzyki poważnej, czasami śpiewał arie operowe. Nigdy nie przyjął propozycji pracy poza Lwowem. Zmarł tam na zawał serca w listopadzie 1935r.

Był chirurgiem wszechstronnym, ale szczególnie interesował się chirurgią naczyniową. Doświadczenie zdobył podczas wojny, gdy operował setki rannych żołnierzy. Z powodzeniem leczył chorych z rozległymi urazami dużych naczyń. U kilkunastu z nich przeszczepiał żyły. Wprowadził nowe metody leczenia miażdżycy, zastępując niedrobną tętnicę żyłą chorego. W jego czasach

nie znano igieł automatycznych, heparyny i antybiotyków. Szył więc igłami krakowskimi, jedwabiem, a zamiast zacisków używał taśmki lub grubej nitki. Pole operacyjne zlewał parafiną. Jest bez wątpienia ojcem chirurgii naczyniowej.

ANTONI JURASZ
Testament chirurga

Antoni Jurasz (1882-1961) był w okresie międzywojennym jednym z najsłynniejszych polskich chirurgów. Urodził się w Heidelbergu, był synem laryngologa, profesora tutejszego uniwersytetu. Skończył medycynę w 1906r., a rok później uzyskał stopień doktora medycyny. Na początku I wojny pełnił służbę w armii niemieckiej, potem w 1917r. habilitował się, a w 1919 został profesorem chirurgii we Frankfurcie nad Menem. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przeniósł się do Poznania. Był tu naczelnym chirurgiem w szpitalu miejskim.

W 1930r. z jego inicjatywy utworzono fundusz do walki

Antoni Jurasz

z rakiem. Zebrano pieniądze na zakup igieł platynowych.

Jurasz stworzył własną szkołę chirurgiczną, wychował wielu świetnych chirurgów. Wykładał chirurgię w Brazylii. Jego największym osiągnięciem było opracowanie zespolenia torbieli trzustki bezpośrednio z żołądkiem. Ta metoda jest do dzisiaj stosowana i nosi imię Jurasza.

Dariusz KORTO

PRENUMERATA NA 2002 rok

Міністэрства сувязі і інфарматыкі
Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету (індэкс выдання)

„Głos znad Niemna”

63863

На 2002 год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Куды

(паштовы індэкс)

(адрас)

Каму

(прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ месца лі-
тар

на газету

63863

(індэкс выдання)

„Głos znad Niemna”

Кошт падпіскі 2166 руб. Колькасць
пераадрасоўкі руб. камплектаў 1

На 2002 год па месяцах;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Куды

(паштовы індэкс)

(адрас)

Каму

(прозвішча, ініцыялы)

Z okazji jubileuszu 50. rocznicy urodzin

Teresy NASUTO

składamy najserdeczniejsze życzenia długich i pięknych lat życia, pogody ducha, błogosławieństwa Bożego na co dzień, skutecznej pracy w dziedzinie rozwoju kultury polskiej.

Niech słońce Pani świeci,

Wszystko się udaje,

Co najlepsze w świecie,

Niech z góry Pan Bóg daje.

Zarząd Oddziału ZPB i dyrekcja Domu
Polskiego w Szczuczynie

Z okazji imienin

Czcigodnego Księdza

Proboszcza

Andrzeja SZODY

składamy najserdeczniejsze życzenia: dużo słońca, radości, wytrwania w trudnej pracy duszpasterskiej oraz obfitych łask Bożych i opieki Matki Bożej na co dzień

parafianie z
Niedźwiedzicy

Redakcja tygodnika
Głos znad Niemna

zaprasza do udziału
w programie

**KLUBU
MŁODEGO
DZIENNIKARZA**

osoby w wieku od 15 lat. Przewiduje się zajęcia praktyczne i wykłady z zakresu dziennikarstwa prowadzone przez dziennikarzy redakcji.

Zebranie organizacyjne odbędzie się 3 grudnia br. o godz. 16 w siedzibie ZPB

ul. Dzierżyńskiego 32. Osoby chętne do wzięcia udziału muszą pisemnie umotywić swoje zainteresowania dziennikarstwem.

Zapraszamy!

Redakcja tygodnika
Głos znad Niemna

zatrudni pana (wiek 25-35 lat) na stanowisko redaktora - wykształcenie wyższe humanistyczne, dobra znajomość języka polskiego oraz podstawy komputera

Cennik

życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

Cena (z podatkiem VAT) za 1 liniijkę (28 znaków):

ogłoszenie mniej niż 300 zn. więcej niż 300 zn.

zwykle 240 rub/lin; 200 rub/lin;

pogrubioną czcionką 360 rub/lin; 300 rub/lin;

w czarnej ramce 300 rub/lin; w czerwonej 360 rub/lin;

matrymonialne 420 rub/lin; 390 rub/lin;

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x30 mm 1400 rub

Numer konta Biełinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

Poszukuję do wynajęcia w Grodnie
umeblowanego 3-pokojowego
mieszkania na dłuższy czas.

Tel.75-15-90 od 10.00 do 16.00

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia
w Głosie dla
mieszkańców Grodna
pod całonocnym
numerem telefonu 066.

Obsługa komputerowa: Jolita ONIŠKO, Anna SKORB

Dział techniczny: Alicja SAMIEC

Prenumeratę: półroczną, kwartalną, dwumiesięczną lub miesięczną można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S.A. Indeks w Polsce 329258

Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 589 BYB, w sprzedaży w kioskach - 120 BYB.

© "Głos znad Niemna". Wszystkie prawa zastrzeżone (łącznie z tłumaczeniem na języki obce.)

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za wiarygodność podawanych faktów. Ich poglądy nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Redakcja nie ponosi żadnej odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam, zastrzega sobie prawo skracania, adiustacji materiałów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych nie zwracamy.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863

Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы

Заказ № 3442 Наклад 6650 асобнікаў.

Штогоднік "Гłos znad Niemna" (на польскай мове)

ISSN 1563-3233

Адрас рэдакцыі: 230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32

Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае

прадпрыемства "Гродзенская друкарня"

Гродна вул. Паліграфістаў, 4

Падпісана да друку 29.11.2001 у 1500

Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых

рэдакцый дзяпазітываў.

Gratulacje!

Kochanej siostrze
**Jadwidze
WASIUCIONOK** z
okazji urodzin
składamy z całego
serca gorące życzenia:
dużo zdrowia,
pomyślności w życiu
rodzinnym, sukcesów
w pracy, życzliwości
bliskich Ci ludzi.

Niech promienie
dobroci zawsze świecą w Twym życiu, a
Matka Boża zasłania swym płaszczem od
wszystkiego złego

kochająca siostra Halina
Jakolcewicz z rodziną z Grodna

Z okazji imienin Księdza **Andrzeja WITKA** składamy Mu najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia, opieki i łaski Bożej, wytrwania w trudnej pracy duszpasterskiej. Dziękujemy za wygłaszane kazania, naukę dzieci i za wszystko, co robi dla naszej parafii.
*Niechaj dobry Bóg
Spełnia zawsze
Wszystkie Twe pragnienia.
A od ludzi niech spotyka
zawsze zrozumienie.*

wdzięczni parafianie
z Hermaniszek

Kochanej żonie,
mamusi
Henryce BORYS

z okazji jubileuszu
urodzin

najserdeczniejsze
życzenia: zdrowia,
szczęścia,

pomyślności oraz
wszelkich łask
Bożych życzą

mąż i dzieci

Drodzy nasi Księża!
Ksiądz Andrzej SADOŃSKI

oraz

Ksiądz Andrzej ZAJKO!

W dniu Waszych imienin składamy moc najserdeczniejszych życzeń: dużo zdrowia, opieki Matki Bożej, wszelkich łask Bożych.

Dziękujemy drogim naszym Pasterzom za całkowite oddanie się służbie Bogu i ludziom, za dobry uśmiech i ciepłe serce. Jesteśmy bardzo szczęśliwi, że Was mamy
chór parafii Pobernardyńskiej,
Grodno

Uśmiechnij się

Rozmawia dwóch

kolegów:

- Podobno przestałeś pić?

- To dzięki teściowej, stale

widziałem ją potrójnie!

☺☺☺☺

Mistrz w pchnięciu kulą
do trenera:

- Dziś muszę pokazać

klasę... na

trybunie siedzi

moja teściowa.

- E! Nie

dorzucisz...

☺☺☺☺

- P a n i e

dyrektorze, czy

mógłbym otrzymać dzień

urlopu, by pomóc teściowej

przy przeprowadzce?

- Wykluczone!

- Bardzo dziękuję,

wiedziałem że mogę na

pana liczyć...

Z okazji pięknego
jubileuszu 75-lecia
urodzin kochanej
mamy i babci

Ireny KIEWLAK
najserdeczniejsze
życzenia: dużo
zdrowia, szczęścia,
pogody ducha i
wszelkich łask
Bożych.

*Droga Mamo!
Niech pogoda
Życiu Twemu stale świeci.
W niepodogłę sił Ci doda
Czysta miłość twoich dzieci*

składają

córka Maria, synowie Ryszard,
Wiesław oraz synowe, zięć i wnuki

Z okazji urodzin Księdza Proboszcza
Jana ZANIEWSKIEGO składamy wraz
z wyrazami wdzięczności moc
najserdeczniejszych życzeń dobrego:
zdrowia, spełnienia marzeń i zamierzeń,
wytrwałości w trudnej pracy apostolskiej,
w służbie Bogu i ludziom,
błogosławieństwa Bożego, opieki Matki
Bożej oraz spokojnej i długiej pracy w
naszej parafii

wdzięczni parafianie z Kwasówki

Z okazji urodzin i imienin kochanego
synka **Andrzeja TISZKOWSKIEGO**
składamy moc najserdeczniejszych życzeń:
szczęścia, zdrowia, sukcesów w nauce,
spełnienia wszystkich marzeń, radości na
co dzień

tata, mama i siostra Wiktoria

Czigodnemu Księdzu Diakonowi
Andrzejowi BURAKOWI z okazji imienin
składamy najserdeczniejsze życzenia:
zdrowia, radości, cierpliwości, pomocy
Bożej w pracy duszpasterskiej i opieki
Matki Przenajświętszej

z pamięcią w modlitwie dzieci,
młodzież oraz parafianie z Rosi

Przewielebmenu Księdzu
Andrzejowi SADOŃSKIEMU
z okazji imienin wiele łask Bożych,
opieki Najświętszej Marii Panny, zdrowia
i radości na długie lata z uszanowaniem
i pamięcią w modlitwie życzą

parafianie
*Za szczerość i serdeczność,
nieustraszone kapłańskie ręce i
nieustanny niepokój dobroci.
Z serca Bóg Ci zapłać*

☺☺☺☺

- Cześć stary, słyszałem,
że się ożeniłeś.

- Ożeniłem się...

- Musisz być szczęśliwy?

- Muszę.

Czy pamiętasz, że...

3 grudnia - Franciszka, Ksawerego, Kasia

4 grudnia - Jana, Barbary

5 grudnia - Saby, Kryspiny

6 grudnia - Mikolaja, Jeremego

7 grudnia - Ambrożego, Teodora

8 grudnia - Marii

9 grudnia - Leokadii, Wiesława

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS

Wydawca: SZ "Związek Polaków na Białorusi"

Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32

Tel. (0152) 72-31-69, fax (0152) 72-00-75

e-mail: glosznadnienma@mail.grodno.by

glosznadnienma@yahoo.com

Internet: http://glos-znad-niemna.virtualave.net

Redaktor naczelny: Andrzej DUBIKOWSKI

Redaktorzy: Tatiana ZALESKA (zastępca redaktora

naczelnego), Halina EJSKONT, Ryszard KARACZUN,

Iness TODRYK

Fotograf: Jarosław WANIUKIEWICZ

BADŹMY
W KONTAKCIE

Czekamy na Państwa
telefony od godziny 9.00
do 18.00, od 18.00 do
9.00 możecie Państwo
zostawić wiadomość na
a u t o m a t y c z n e j
sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69